

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

A világ új útja

Olyan változások történnek most Franciaországban, amelyek teljesen megváltoztatják az ország képét. A nagy forradalom óta nem voltak ilyen mélyreható átalakulások, mint amilyenek most vannak a történelem katlanában. Akkoriban a Franciaországban megérlelődött és kiteljesült eszmék jutottak diadalra és hódították meg fokozatosan egész Európát, most pedig ez az állam az, amely magáévá teszi a legújabb idők programját és szemléletét. Az alapvető munkálatok már befejezést nyertek, nemsokára kihirdetik az új francia állam alaptörvényeit. A Mirabeau gróf által fogalmazott nemzeti kiáltvány is forradalmi tény volt százötven esztendővel ezelőtt. De az elvek, amelyek törvénybe cikkeztek, elhervadtak, életerejükét elvesztették a múlt idők folyamán.

Miért? Mert a régi előjogok helyébe új előjogok léptek, amelyek nem kevesebb igazságtalanságot tartalmaztak, mint a régié. Így lett ez Franciaországban és így lett másutt is. A nemesség és a kiváltságos osztályok elvesztették régi előjogaikat, de a helyükbe lépő polgárság új kiváltságokra tett szert a gazdasági kialakulás folyamán. És ma már elmondhatjuk, hogy ez a helyzet még rosszabb és igazságtalanabb volt, mint a régi. A forradalom előtti társadalomban minden visszasságok ellenére is volt némi erkölcsi egyensúly. Volt abban valamelyes értelem, hogy azok foglalták el az élet csúcsait, akik erre érdemet szereztek vitézségük, tudományosságuk, vagy nagyműtű származásuk révén. Ha igazságosak akarunk lenni, megállapíthatjuk, hogy az örökiült vagyonok urai legtöbbször ismerték kötelességeiket a közel szemben, messi idők óta adódott a kultúrájuk, természetes vonzalom fűzte őket a művészethez, a könyvhöz. Volt belőlük tehát mégis csak haszna az emberiségnek.

Az a nagy látszat-szabadság és egyenlőség azonban, amellyel önmagukat később áltattuk, a mai viszonyokhoz vezetett, napjainkhoz, amidőn már semminek sem volt többé tekintélye, értéke, csak a pénznek. A pénz birtoka lett egyeduralmi fogalom a világon és most már igazán csak az számít, aki minél több vagyont tudott összeharócsolni, minél jobban kitűnt abban, hogy eredménytelenül tudja hajszolni a profitot. A kereskedelemnek és iparnak is mindjobban elhomályosodott magasabb közgazdasági elrendelődési jellege, ahogyan a tisztesség és patricius kereskedők és termelők sorait mindjobban megritkította egy, a háború utáni idők szemétdombjáról felvergődött műveletlen, gazdagságát vörös posztóként lobogtató szív-lélek és minden skrupulus nélküli söpredék. Ezeket látni az élet csúcsain. már maga a néma forradalom.

De sürgette egész Európát átalakulását az a negatívum is, hogy a pénz abszolút uralmával szemben munkás és tanult ember egyaránt hovavotabb léte minimumon vergődő statisztává silányult. Franciaországban körülbelül háromszáz manuth-tökés család uralkodott, úgyszólván korlátlanul. Ezért írták a közkeletben a háború kitörésekor a kaszárnyák falaira: Miért? Miért, ó értük menjünk talán? Ezek az állapotok sürgetik egy új államrend kialakulását, azt az államrendet, amelynek Franciaországban egyetlen hívószava: ezentúl egyetlen arisztokrácia lesz ebben az országban, az intelligencia és egyetlen értelmű, a munka. Ez Franciaország új útja és minden állam új útja csak ezen cél felé vezet, ama munkája szerint értékeli az embert, amelyet a köznek adhat és nem, amelyet attól elvesz. Igazi uralomra pedig csak az intelligencia arisztokráciája jogosít, nem pedig az a hivalkodó, döcögő, aranyist csörgető talmi, mely tolakodó cifrázkodásával igyekszik elfelejtetni azt az értelmi és lelki irt, mely bensejében tátong.

(Flanour.)

PETAİN — francia államfő

Versaillesbe helyezik a francia kormányt

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentése

Vichyből jelentik: Petain tábornagy francia miniszterelnök rádióbeszédet mondott. Erről a Német Távirati Iroda a következő részleteket közli:

A tábornagy rádióbeszédében rámutatott arra, hogy Franciaország alkotmányát új alapokra helyezik. Angliával kapcsolatban Petain kijelentette, hogy Anglia tegnap elhagyta Franciaországot, ma pedig már megtámadta. A Franciaország ellen intézett angol támadásról a marsall igen éles szavakkal emlékeztet meg, kijelentette, hogy ezt semmivel sem lehet menteni.

Megszűnt a harmadik köztársaság alkotmánya

Vichyből jelentik: Petain tábornagy esütörtök délelőtti hosszabb megbeszélést folytatott Lebun köztársasági elnökkel. A tanácskozás során —, mint azt hivatalosan jelentik — Petain tábornagy közölte Lebunral, hogy a jelen körülmények között az egyöntetű nemzeti óhajnak engedve, átveszi a francia állam vezetését. Lebun elnök a közlést tudomásul vette és átadta a marsallnak az állam feletti legfőbb hatalom gyakorlásának jogát.

Forradalmi jelentőségű ujitások

Az új francia alkotmány a szociális reformok között forradalmi jelentőségű megállapítást tesz, amelyben leszögezi, hogy

a pénznek csak egyetlen értéke lesz: kizárólag a haza érdekében és a közösség számára folytatott munka ellenértékeként jöhet számításba. Ez a szociális elgondolás megszünteti azt a rendszert, amikor egyes osztályok elősői módon kihasználták Franciaországot és a jelenlegi örvény széleire sodorták önző nemzet- és közösségellenes életfelfogásukkal.

A törvényhozó hatalmat is Petain gyakorolja

Vichyből jelentik: Közlemény jelent meg, amely szerint az új parlament megalakításáig az új alkotmány értelmében a törvényhozó hatalmat is Petain marsall képviseli. A törvényhozás házáinak megalakítása után is a nemzet főnökének törvényhozói joga megmarad, abban az esetben, ha az országot kívülről jövő veszély fenyegeti, vagy belső zavargások törnek ki. Joga van az ostromállapotot kihirdetni, a háború megüzenéséhez azonban a parlament hozzájárulása is szükséges. A nemzet főnökének jogairól egyébként három alkotmányos kéz-

Petaín ezután ismertette az új francia alkotmányt. Eszerint az ország kormányzását 12 miniszter végzi, akik mellett államtitkárok fognak működni. A francia tartományok élén kormányzók működnek majd.

A francia miniszterelnök végül kijelentette, hogy a kormány a megszállott területekre kívánja áthelyezni székhelyét és ebből a célból már érlelődésbe is léptek a német kormánnyal. A francia kormánynak az a szándéka — ha ennek nincs akadálya —, hogy székhelyét a német megszállás alatt lévő Versaillesba helyezze át.

Pénteken délelőtt Petain marsall a következő legmagasabb dekrétumot bocsátotta ki:

„M. Philippe Henri Petain, Franciaország tábornaga az 1940. évi újonnan kibocsátandó alkotmány értelmében, mint a francia állam legfőbb vezetője, elrendelem a harmadik köztársaság alkotmányának megszűnését.
 1940. július 12.

PETAİN
Franciaország tábornaga

Newyorkból jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A Chicago Daily News munkatársa intervjút kapott Baudoin francia külügyminiszteről Vichyben és ennek során a külügyminiszter kijelentette, hogy

Franciaország az új alkotmány bevezetése után is demokráta állam marad. A miniszterelnök egyben az állam feje is lesz nagyobb hatáskörrel, hogy a nehéz helyzet következtében döntő intézkedéseket fogathasson.

irat jelent meg, amelyeket Petain marsall írt alá. A harmadik kézirat szerint az 1875. július 16-i alkotmány valamennyi rendelkezése, amely a jelenlegi új alkotmánnyal ellentmondásban van, hatályát veszti.

MITTELHAUSER TABORNOK AZ ANGOLOK HOZ PARTOLT

Berlinből jelentik: Mittelhauser tábornok, a szíriai francia haderő volt parancsnoka Palesztinába utazott, ahol felajánlotta szolgálatait a brit hadseregnek.

A francia nemzeti ünnep — idén a gyász napja lesz

Párisból jelentik: Néhány nap múlva lesz egy hónapja, hogy a németek bevonultak Párisba. Ezzel kapcsolatban francia körökben úgy határoztak, hogy a francia nép nemzeti ünnepe július 14-ike

ezúttal a megilletődés és a magabaszállás napja lesz a francia nemzet számára. A négyhetes német megszállás alatt a német katonaság teljes mértékben megbarátkozott a francia polgárokkal. Mindenki elismeri, hogy a

a megszálló csapatok korrekt magatartást tanúsítanak.

A távbeszélő forgalom úgy magában Párisban, mint a közeli vidékkel megnyílt már magán-személyek számára is. A vonatok rendszeresen közlekednek. A nagy körutakon a régi élénk forgalom uralkodik, a színházak, mozik és kabarek kinyitották kapuikat, az eddigi zárórát esti 21 órától 23 órára tolták ki. A menekült munkások nagyrésze visszatért, a

Citroen, Rolls-Royce és a Schneider-Creusot üzemek a közeli napokban felveszik a munkát.

A bankok és a kereskedelmi házak a jövő héten teljes üzemmel kezdenek dolgozni. Páris újból eleven központja lesz a nemzeti életnek és mindenki hálával adózik a német organizációnak, a mely e súlyos időkben megmentette Páris népét az éhségtől.

Küszöbön a nagy offenzíva

Nagy meglepetéssel fog szolgálni Anglia megtámadása

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Rómából jelentik: A Corriera dela Sera legutóbb megjelent számában cikk jelent meg, amely rámutat arra, hogy az Anglia elleni nagy támadás küszöbön áll, a támadás időpontjáról semmi sem szivárgott ki — írja a lap —

de az Atlanti Óceán, valamint a csatorna partjain óriási előkészületek folynak. Hitler és Mussolini tudják, hogy Anglia ellen

totális háború indul meg. A lap ezután rámutat arra, hogy a német támadó fegyverek, amint ez a Magmot-vonal ellen intézett támadás esetén is bebizonyítást nyert, hacsak néhány százalékkal is, de felülmúlják robbanó erőben az ellenség védelmi fegyvereit. Az Anglia ellen felhasználható támadó fegyverek hatásukban minden eddigit felül fognak múlni és nagy meglepetésekkel fognak szolgálni.

Megbénult Anglia külkereskedelme

Berlinből jelentik: A pénteki német lapok nagy terjedelemben foglalkoznak a német tengeratiárak csodás teljesítményével. A Deutsche Allgemeine Zeitung megállapítja, hogy a német búvárhajók a háború kezdetétől fogva április 30-ig 2 millió 160 ezer tonna hajóteret szállítottak el, míg azóta, hogy a kontinens északnyugati és nyugati partvi-

déke a német hadsereg uralma alatt áll, 600 ezer tonnát juttattak a tenger alá. A La Manche csatorna és London között teljesen megbénult a kereskedelmi forgalom, úgy, hogy az angoloknak Németország bekerítésére irányuló blokádj fegyvere visszafele sült el.

Irország nem tart német támadástól

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung foglalkozik De Valera ír miniszterelnök kijelentésével, aki leszögezte, hogy Irország minden körülmények között semleges marad. A német álláspont ezzel kapcsolatban — írja a lap — tiszta és világos: Irországnak nem kell támadástól tartani Né-

metország részéről, mert a birodalomnak érdeke Irország semlegessége. De Valera egyetlen vezére az ír népek és bármi történjék a szigetországban, Irország semlegességét respektálni fogják.

Halifax lord szerint Anglia nem ösztönözte hadüzenetre Egyiptomot

Londonból jelentik: Halifax lord külügyminiszter csütörtökön a lordok házában az alábbi nyilatkozatot tette:

A Közkeletre vonatkozóan a külügyminiszter emlékeztetett arra, hogy az egyiptomi kormány nem üzent háborút Németországnak, hanem csak megszakította a diplomáciai és kereskedelmi összeköttetést és a brit kormányval való tanácskozás után foganatosította azokat az intézkedéseket, amelyek a szövetségi szerződés értelmében szükségessé váltak. Amikor Olaszország háborút üzent a szövetségeseknek, az egyiptomi kormány ugyanazt a módszert követte, bár a körülmények egészen mások voltak, miután a Földközi-tenger hadizónává vált és az olasz gyarmatok közvetlen szomszédságban vannak Egyiptommal és Szudánnal. Az ellenséges propaganda híreivel szemben le kell szögezni, hogy amikor Olaszország háborúba lépett, az angol kormány sohasem gyakorolt nyomást az Egyiptomi kormányra a háború megüzenésére. Nagyon természetes, hogy az egyiptomi brit haderőket megerősítették és ezek a haderők egyiptomi területen is visehetnek háborút Olaszországgal szemben.

Az Alexandriában állomásozó francia hadiflotta felesleges legénységét Szíriába irányították.

A palesztinai kérdésre vonatkozóan Halifax lord a következőket mondotta:

— Örömmel jelentem, hogy a Palesztinából érkező hírek szerint, ott minden csendes és néhány szorványos banditátámadástól eltekintve, a belső rend helyreállott. Az ott működő katonai törvényszékek a jövőben halálbüntetéses ítéleteket nem hozhatnak és a bűncselekmények elkövetői felet, rendes polgári bíróság fog ítélkezni Olaszország háborúaláépésének következménye az volt, hogy az arab lakosságot angol barátságra hangolta. Az angol nyelvű titkos rádióadó saját elhatározásából beszüntette működését és azt javasolta, valamennyi

izraelitának, hogy segítsék a szövetségeseket a közös ellenséggel szemben. Ami Törökországot illeti, az továbbra is hű szövetségesünk marad és fenntartja eddigi nem hadviselői magatartását.

FARKASSZEMET NÉZ MARTINIQUE ELŐTT AZ ANGOL ÉS FRANCIA FLOTTA.

Genfől jelentik: Martiniqueből érkezett hírek szerint a sziget előtt farkasszemet néz az angol és francia flotta. Idehajózott azonkívül az amerikai flotta 15 egysége is, amelyek egyelőre megfigyelőként várakoznak. Három amerikai gőzös bonyolítja le a különböző áruszállításokat a szigetre és ezt a műveletet eddig az angol hajók nem akadályozták meg. Két kisebb francia hadihajó három nap előtt elhagyta a szigetet és ezek sorsáról mindmáig semmit sem tudnak.

A tengelyhatalmak az európai összhang megteremtése mellett

Együttműködésre hívják föl az európai népeket

Berlinből jelentik: A Deutsche Politische Korrespondenz a müncheni tanácskozások eredményével foglalkozva leszögezi, hogy a két nagy tengelynemzet elégtétellel látja politikájának diadalrajutását és természetes, hogy a két nagyhatalom Európa minden részét és így a Balkánt is megakarja övni a háború borzalmaival.

Nemcsak a háború elején, hanem azt megelőzően a nyugati hatalmak és főként Anglia mindent megtettek arra, hogy a háborút Délkelet-Európára is kiterjesszék. Ezeknek a háborús uszítóknak volt érdeke, hogy az itt élő népek közötti harmóniát megbontsák, amint az a francia és angol vezérkarok okmányából kitűnik. A tengelyhatalmak viszont meg akarják erősíteni a tartós békét, az építő

20 évi borzalmas szenvedés után végre meggyógyultam...

Sache Carol úr, Bucuresti, Suburbana Bragadiru írja nekünk, hogy 20 évig szenvedett gyomorbetegséggel és enni sem tudott anélkül, hogy fájdalmi ne lettek volna. De ime, segítségére jött a kiváló GASTRO-D. gyógyszer és 3 üveg elhasználása után megszabadult szenvedéseitől.

Ma, miután két éve, hogy meggyógyult, köszönőlevelet ír nekünk, amelyben felemlíti, hogy a betegsége sohasem ismétlődött meg és reméli, hogy példát mutat mindazoknak, akik eddig még nem találták meg betegségük orvosságát.

A GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 162 lei utánvét mellett, Császár Ernő gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Paraguay új alkotmányt kapott

Buenos Airesből jelentik: A Német Távíratí Iroda jelenti: Estigarribia tábornok, a paraguayi köztársaság elnöke aláírta az új alkotmányt, a mely nyomban törvényerőre emelkedett, illetve az augusztusban tartandó népszavazás dönt majd felette. Az új alkotmány alapelve az, hogy a közérdek megelőzi a magánérdeket.

Newyorkból jelentik: Paraguayból érkezett jelentések szerint a paraguayi kormány előterjesztésére a parlament törvényt szavazott meg, melynek értelmében, valamennyi az ország területén lévő petroleum vállalatokat termelési, ipari és kereskedelmi vonatkozásba veszik és elidegeníthetetlen vagyonnak minősítik. Azoknak eladása és koncessionálása tilos, az állam közvetlen ellenőrzést gyakorol minden tevékenységükre. Ugyanúgy elfogadta a parlament azt a javaslatot is, hogy minden, az államvagyonhoz tartozó vállalatot, főként pedig a bányát és ehhez hasonló intézményeket hasonló ellenőrzés alá helyezzenek.

(Rador.)

A nyugati földrész európai gyarmatait amerikai védnökség alá akarják helyezni

Rio de Janeiroból jelentik: Brazília külügyminisztere kijelentette, hogy a rövidesen megtartandó panamerikai kongresszuson Brazília álláspontja szerint minden a nyugati földrészben lévő európai gyarmatot egyelőre egységtető amerikai protektorátus alá kell helyezni.

(Rador.)

Átadta megbízólevelét Jugoszlávia első moszkvai követe

Moszkvából jelentik: Gavrilovic Gavril, Jugoszlávia moszkvai meghatalmazott minisztere megbízó levelét átadta Kalininnek, a legfelsőbb szovjet tanács elnökének. Ezáltal a két ország közötti diplomáciai viszony helyreállt.

Az Unióban nem vezetik be a kötelező katonai szolgálatot

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a tegnapi sajtókonferencián közölte az újságírókkal, hogy az Egyesült Államok katonai szolgálatot bevezetését. Ezzel szemben igyekezni fognak toborzás útján minél nagyobb számú önkéntest állítani a hadsereg kereteibe.

munkát és a helyzet stabilitását

ezen a tájon, ami létezően Európának. A tengelyhatalmak egyesíteni akarják azokat az erőket, amelyek itt össze akarják fogni a jobb jövő megmunkálására. Münchenben ezeket a tervet közölték a magyar államférfiakkal, hogy együttműködjenek a cél elérése érdekében, hogy megmentseik Európát és az új egészséges európai rendet. Az új idők parancsszavát és irányítását a nemzeti szocializmus és a fasizmus adta meg Európának, a mely biztosítani fogja, hogy a régi Európa a múlt hibáiból kigyógyuljon. Így minden nemzet együttműködésével a békét és az állandó biztonságot helyezzék oda, ahol eddig az angolok által élesztett diszharmonia uralkodott.

(Rador.)

Fontos angol-amerikai pénzügyi tárgyalások

Newyorkból jelentik: Az angol kincstári kancellár holnap érkezik meg Newyorkba. Utazásának célja, hogy Morgenthau pénzügyi államtitkárral megbeszélje a két állan közötti függő kérdéseket. Most fogják szabályozni azon arany mennyiségek kezelésének mikéntjét is, amely arany a háború kezdete óta Angliából, Franciaországból és a többi európai államokból az USA-ba kiáramlott. Megbeszélés tárgyát fogja képviselni a fegyverszállításokkal kapcsolatosan fennálló amerikai követelések és a most lebonyolítandó szállítások fizetési feltételeinek kérdéseit.

NIVEA
gondoskodik róla,
hogy szépen, gyorsan,
egyenletesen barnuljon.

Crainic Nichifor propaganda- miniszter rádióbeszéde az új irány eszméiről A miniszter beszéde a tisztviselőkhöz

Bucurestiből jelentik: Pénteken este 9 órakor — mint azt már jelentettük — a bucarestii rádió beszámolója Crainic N. propagandaügyi miniszter beszédét jelentette. A miniszter „Politikai szolidaritás” című beszédében a következőket mondotta:

— Gigurtu Ion miniszterelnök úr elnöklése alatt olyan kormány került az ország élére, amely izzó nacionalizmustól fűtött, tiszta szándékú és makulátlan multu férfiakból áll, akiknek semminő kapcsolata nincs a múlttal, amely

amely sok fájdalmas csalódást hozott hazánkban.

Ennek a múltnak programja teljesen idegen fölünk, mert a mi programunk a nép millióinak akaratából fakad: az integrális nacionalizmus hitelvét vallja, azét a nacionalista elvét, melynek csak oly hosszú küzdelem után lehetett érvényre jutnia és hazánk kormányzásának irányelvéül válnia. Az igazi nacionalizmus nem ismer elkülönítést alacsony és magasrangú között, mert

a totalitás magában foglal minden igaz románt a legkisebbtől a legnagyobbig.

Egyetlen erkölcsi blokk ez, amely szembe néz minden eshetőséggel és megépíti az ország jövőjét. Egyszerű polgára vagyok hazámnak, akiknek csak azért van meg a legteljesebb bizalmam ennek az új irányzatnak biztos győzelmében, mert ismerem azokat a férfiakat, akik ennek elvégzésére hivatva vannak. Ismerem a kormány tagjait, akikkel együtt van szerencsém dolgozhatni és kiknek önkéntes: szakítani végérvényesen a múlttal és lerakni az új román élet alapjait. A Gigurtu kormány úgy a bel-, mint a külpolitikai életben teljesen új célokat követ, új élet alapjait rakja le. Beipolitikáinkat a nacionalizmus, külpolitikánkat pedig az új európai rendszerhez alkalmazkodó orientáció jellemzi.

Korszakalkotó fontosságuk ezek a dolgok és ezt csak olyan férfiak végezték el, akik meggyőződéssel tudnak elveiket harcolni. A Gigurtu kormány tagjai alkalmasak erre és én — akiről tudják, hogy nem mondok mást, csak igazat — sok milliónyi román előtt kijelentem,

semmi olyan dolog, vagy körülmény nincs, amit eltiltónak.

Következésképpen: semminéven nevezendő ok nincs pánikra, vagy nyugtalanságra, sőt ellenkezésképpen teljes odaadással kell a kormány mellé állni. Arról az úgynevezett lelkiállapotról beszéltek most, amelyben nagy közönségünknek egyik könnyen befolyásolható része él, azoknak a fantasztikus agyremeknek és kitalált rémhíreknek hatása alatt, amelyeknek forrásait már több ízben leláctáztuk és nem szívnánk meg leleplezni.

„A LEIKI EGYSÉGET NEM LEHET MEGBONTANI”.

— Országunk keleti határán lejátszódott események súlyos fájdalmat okoztak lelkünknek. Nem lennénk igazi románok, ha érzéketlenül állnánk szemben ezzel a szent fájdalommal. De ez a csapás senkit nem sújthat le,

az erős lelkieknél példát kell mutatni az el-lankadó természetűekkel szemben.

Alap nélküli a félelem és úgy belső, mint külső ellenségeinknek rémhíreiből támadhatott az, amire itt most határozottan rácfalhatok: ami a keleti határon történt, az a nyugati határon nem történhet meg, és nem történhet meg más egybűtt sem.

A rémhíreknek az a célja, hogy lelki egységünket megbontsa.

De a kormány jól ismeri azokat a forrásokat, ahonnan ezek a hírek táplálkoznak. Ezek az események csak ellenségeink beteges agyában vibrálnak és minden egyes jó román a realitás érzésével és egészséges ösztönével kell, hogy megérezze, hogy ez egyszerűen lehetetlenség és kútmérgezés.

A POLITIKAI KLUBOK RENDSZERE NEM TÉRHET VISSZA

— De arról is beszélnem kell, hogy mennyire akadnak még országunkban olyanok, bár kevesen, akik még a múlt kárhozatos struktúráival gondolatbeli rokonságot tartanak és most szerzte engedik röpké fantáziájukat különböző elképzelésekre. Vannak bizonyan, akik a proletár revólucióra gondolnak és nem értik meg, hogy

a totális nacionalis Románia minden rendelleneséget csirájában elfojt.

Vannak a határon túl, akik azon gondolkoznak, hogy el vehetnek netán egyetlen barázdát a románság földjéből és vannak olyan zavaros fejűek, akik azt hiszik, hogy visszaállíthatják a politikai klubok korszakát.

amely klubok posványban húsz esztendőn át senyvédett szerencsétlenül és kínlóva nemzetünk.

A régi mentalitás eme emberei nem értik meg még mindig, hogy a nemzetközi demokrácia megszűnt egyszer és mindenkorra. És nem látják, hogy még Franciaország is, amely még tegnap gyújtópontja volt ennek a rendszernek, szintén átalakult.

A halott pártok romjain épül fel totális állam a mai egykori demokráta Franciaország. Minden ilyen bel-

„A Nemzet Pártjába való belépés — lelki összeforrás”

Bucurestiből jelentik: Ma fogadta Románia új propagandaügyi minisztere Crainic Nichifor államtitkára Stoica Vasile kíséretében a minisztérium egész személyzetét az alkalomból, hogy együttesen beiratkoztak a Nemzet Pártjába. Ez alkalommal Radulescu vezértitkár mondott üdvözlő szavakat a miniszterhez:

— A nemzeti, egységes és totális eszme nemcsak meggyőzött bennünket, hanem annak jelentőségét lelkünk mélyéből átérezzük, mikor ünneplés formában együttesen jelentkeztünk a Nemzet Pártjának tagjai közé és Öfelsége szeretett királyunk legfőbb vezetése alatt fegyelmzett és parancsteljesítésére kész katonáivá váljunk ennek a szervezetnek.

Crainic Nichifor miniszter a következőkben válaszolt a tisztviselők nyilatkozatára:

— E pártba való belépés nemcsak az előírtas nyilatkozat aláírása, hanem egy lélekben is végbemenő összeforrást képeznek azzal, a mi a nemzet újjászülését kívánja munkálni. A tereautó erő nem formalitás, hanem annak a meggyőződésnek tükröképe, amelyet a nemzeti totális és egységes Romániának fegyelmzett harcossai a jövő kiépítése érdekében képeznek. A propagandaügyi minisztérium egyik igen fontos kelleke a nemzeti jövőjéért folyó harcnak, ezért legyenek az élen ott, ahol tanúságot kell tenni a Nemzet és Párt mellett — amely mindkettő tulajdonképpen egyetlen kategória — és sorakozzatok zárt sorokban a király mög. A politikai pártok áldatlan korszaka megszűnt, keretünkön kívül csak az állam ellenségei maradnak. Nagy nemzeti fájdalomunk felpanaszolására most nincs itt a kel-

ső és külső irányzattal szemben az igaz románok összességének éreznie kell, hogy szembe kell állítaniok lelkük egységét, higgadt tájékozottságát és nemzeti szolidaritásukat. Egy egészséges nép, amely életgyökeréig tiszta és amely ragaszkodik ősi földjéhez, lobogó életöztönével szembeáll minden viharral, mint azt a történelem folyamán annyiszor tette. Ez az életöztön uralkodik: a völgyekben és a hegyekben, a falvakban és városokban, ez az, amely határainkon álló katonatestvéreink öntudatát fegyelmzi és

ez az életöztön az, amely új politikai szervezetünkben: a Nemzet Pártjában nyer kifejezést. Ebben a percben különösen fontos, hogy a Nemzet Pártjában rejő legmagasabb politikai szolidaritást mindenki megérezze és tudja azt, hogy ez az egyetlen szervezet, amely összehúzza az összes románokat a haza újjászülésének jegyében: a román haza szíve dobbanása. Egyetlen jelszó létezik számunkra: hogy ebbe a pártba tömörülve az új európai rendbe belleilleszkedjünk.

KÉTÉVEZS POLITIKA FOLYTATASA: TELJES NEMZETI IRÁNYZAT

— Minden történelmi korszaknak megvannak a maga életformái. A most lezáródott életkorszak jellemzője a demokrácia volt, de annak a korszaknak, amely most hajnalodik, az integer nacionalizmus a politikai kifejezése és politikai szerve ez az egyetlen párt. Az átmenetet a régi Európából az új Európába, Franciaország történetének legutóbbi napjai mutatják meg:

a demokrácia meghalt és elmúlt, mert szembeállt annak roncsaival és legyőzte azt az új szellem: a fasizista Olaszország és a nemzeti szocialista Németország.

Mind ezek a dolgok bizonyítják és a napnál világosabban adják tudtára mindenkinek, hogy a régi politikai klubok korszaka soha fel nem támadhat. Öfelsége, a mi nagy királyunk már két esztendővel ezelőtt megjelölte ennek az új politikai rendszernek az útját, amikor az összes harcos elemeket és teremtő erőket a nemzeti szolidaritás legmagasabb rendű érdekében egyesítette — annak a szent nemzeti szolidaritásnak szellemében, melynek jegyében és zászlaja alatt győzni fogunk.

ló pillanat, a pártpolitika hibáiról most ne beszéljünk, csak arra a megállapításra szorítkozunk, hogy az volt nagy részben előidézője a mai keserű helyzetnek. A jövő a fontos Uraim — folytatta a miniszter beszédét — Öfelsége a király irányítása mellett, annak a bölcs Uralkodónak útmutatása nyomán, aki már jóval hamarabb felismerte a ma elkövetkezett irányzatnak szükségességét, mikor a Nemzeti Újjászülési Frontját megalkotta. Ő a mi legfőbb és egyetlen államunk feje is. A román úgynevezett demokratikus államrendszert felváltja nagy vajdánktól örökölt szellem, az ő kormányzásuk idejéből ránk hagyományozott irány: a nemzeti szellem. Ehhez alkalmazkodjunk a legdinasztiahűbb felfogásban, hogy elhozzuk hazánkban az erkölcsi megtisztulást, ami jövő dicsőségünk zálogát hordja magában. Eljen a király, eljen a nacionalista, halhatatlan Románia.

Irak semleges marad

Isztanbulból jelentik: Ideérkezett hírek szerint az egész iraki közvélemény az eddigi semlegeségi politika fenntartása mellett foglalt állást. Altlános az a vélemény, hogy az első pillanattól kezdve folytatott semlegeségi álláspont alapján az ország nem támadhat meg más nemzeteket és régi szerződéseiben vállalt kötelezettségeinek eleget kell, hogy tegyjen.

(Rador.)

ROZI MEG ROZÁL

Irta: KISSNÉ DÉCSI MARIA

Bárány ügyvéd úr szolgálója volt Rozi, a pirospozsgás arcú, csillogó szemű kis mindenes. Ugyanott szakácsnő Rozál, a csinos, huncut szemű székely menyecske. Rozál lent a konyha melletti kis szobában lakott, Rozi pedig fönt a földszint cselédszobájában. Esténként, amikor már mindketten elvégezték a dolgukat, kiüldögéltek a parkírozott virágos kert lugasába beszélgetni. Mert az ügyvédék gyakran töltötték házon kívül estéiket.

Ilyenkor megindult a tere-feré a napi eseményekről, a végén már ki-ki a maga falujában járt és mesélte, hogyan is volt ilyenkor otthon, nagy sora volt bizony a búzavetésnek, szántásnak, aratásnak, no meg a vídám kukoricatérésnek is. Előhozták mindent a falujukból és ilyenkor csillogó szemükbe könny szökött.

A kis Rozi sóhajta mondogatta, hogy be jó volt, amikor még Édesék éltek, mert, hogy gyors egymásutánban holtak meg, ő bizony otthon nélkül maradt. Mert hát ángyomék örökíték a házukat, ő nem volt törvényes gyerekek — így mondta a jegyző — és nincs a vagyonhoz jussa. Megmaradhatott volna otthon, ha hozzámen a ángyó kancsal mostohaafiához, de ő biz' nem mén falu csúfjához, inkább eljött ide a városba szolgálni. Már két éve van itt az ügyvéd úrnél, jó dolga van, de a szíve-lelke mégis a földé maradt, oda vágyik vissza.

Rozál meg azért jött el a maga falujából, mert a férjét besorozták tengerésznek, ő meg pénzt akar spórolni, hogy kis házat vehessenek majd. De ő azért szerette a városi életet, no meg lány korában is szolgált már. Szerette a vasárnap-i kimenőket, a táncot, no meg úgy gondolta, hogy egy-két ölelés hirtelen el nem jut a tengerig, ahol most az ura vitorlázik, mert hát néhány esztendő szörnyű nagy idő az ő fiatal életében. Ennek a gondolatnak volt a híve Jóska is, az ügyvéd úr jóképű szolgálója, akit már kiraffinált a sok jó városi cimborra. Jóska is pénzkeresés irányában töltötte idebenn a városban az idejét már néhány éve, mert földet akart vásárolni a kis házikójához, aszt' menni haza a falujába. Esténként Jóska is ki-üldögélt Rozi meg Rozál közé a kispadra, aztán így hármásban sokszor elhancuroztak éjfélig is. Mert hát Jóska értette a módját, hogyan szeresse Rozit is, meg Rozált is.

Néha délelőtt, amikor Rozi takarított, Jóska is dolga akadt odabenn, úgyesén a leány melle somfordált, meg-megölegette és közben bizony mondogatta, hogy egész éjjel a Rozi két súp szeméről álmodik és mindig csak rája gondol. A kis Rozi piruló orcáján ilyenkor boldogság ömlött el, kezét a szívére szorította, hogy csitítsa azt a nagy dobogást, amely a Jóska nevét és kőpét őrizte, látta szüntelen. Jóska pedig utána egy emelettel lejjebb ment, ahol Rozál bírodama volt, aki hátrakötött kendős fejével, ringó járásával, Jóska számára a legszebb látvány volt, ilyenkor beszéltek meg az éjszakai találkozásokat is, mert hát ott a kis padon Jóska mindaketiőnek csapta a szelet. Persze mindigkell külön-külön meg is ígértette, hogy senkinek nem árulja el az ő nagy szerelmüket. Nem szabad Rozának tudni azt, amit Rozál tud és így Jóska nyugodtan udvarolhatott tovább. Néha ugyan megvakargatta a tarkóját, mert hát sejtette, hogy mindvégig ez így még sem mehet. De a Rozi csókja, meg a Rozál forró ölelése mindig megtette a hatását, választani nem tudott.

Az ügyvéd is észrevette már a ravasz helyzetet, eleinte kissé bosszankodott, de később már jót mulatott magában és ő is kíváncsi volt, hogyan dönt majd a Jóska, ha ez a kettős szerelmi turpisság kitudódik. Meg is jegyezte az ügyvéd: — Vigyazz Jóska, mert beletörök a bicskád ebbe a kettős szerelembe.

Április utolsó napján történt, hogy a Rozál ura váratlanul megérkezett úgy későn este jött, szabadságra. Jóska éppen nem volt otthon és nem tudott a dologról. Az ügyvéd't most már komolyan bosszantotta a Jóska udvarlása és attól félt, hogy rá'őn majd a Rozál férje is, aztán a végén még összeverekszenek itt, az ő házában. Ezért várta haza a Jóska't, hogy komolyan beszéljen vele. Este tizenegy óra tájban semfordált haza a Jóska, nesztelen léptekkel, de nem a szobája felé indult, hanem a kert kijárat felé. Az ügyvéd kíváncsian figyelt az ablakból, ahonnan az udvarra látott, amelyet a hód fénye bevilágított. Látta, amikor a Jóska legény a Rozi ablaka alá egy már készen állott gödröbe májusfát állított, annak, akihez a szíve húzta. Az ügyvéd megépőött Jóska váratlan döntésén és megnyugodott, de csak néhány pillanatig, mert Jóska

nagycsenécsen Rozál ablaka alá hasonló fát tett. Aztán, mint aki jól végezte a dolgát, nesztelenül visszafordult.

Az ügyvéd most már haragra gerjedt, meg akarta várni Jóska't, hogy két egészséges pofonnal helyrebillentse a szerelmi egyensúlyát. De utóbb mégis meggondolta a dolgot. Reggel korán ébredt fel és kinyitotta ablakát, ahonnan lenézett a kertbe. Rozi ott állt csillogó szemmel, boldogan a májusfa alatt, Jóska meg csodálkozó, hitetlen képpel nézte Rozál ablaka alatt az üres helyet, ahová ő még az este a májusfát ültette és amelynek a nyoma csak annyiból látszott, hogy valaki erősen összetaposta a földet azon a helyen, ahol ő a gödröt ásta. Jóska jobbra-barra tekintgetett, mint aki keresi a májusfa eltűntét. Rozál ébresztette fel ámulatából, aki csipőre tett kézzel, ravasz huncutsággal odavágta a legénynek:

— No Jóska, tiszteletből én is megérdemeltem volna egy májusfát, ha már szerelemből tette

oda a Rozának. No de se baj, azért én sem maradtam árván, mert megjött szabadságra az uram.

Jóska képe még jobban megnyúlt erre a szóra, most már felvetődött benne az a gondolat, hátha az vette ki a májusfát és most számon kéri majd tőle. Hogy is mondta csak az ügyvéd úr: Vigyazz Jóska, mert beletörök a bicskád ebbe a kettős szerelembe! Itt van ni, majd még beválik a jóslás, már nem is tudott mit gondolni.

Az ügyvéd hangja térítette magához, aki szólította. Jóska ment föl nehéz léptekkel a lépcsőn, mert akinek mázsás súllyal nyomja benesejét a lelkiismeret. Észre sem vette, hogy az ügyvéd már előtte áll és mosolyogva szól hozzá:

— Jóska fiam, jobban vigyazz máskor a szívedre. Azt a májusfát pedig a Rozál ablaka alól ott találod a kert végében, tüzeld el idejekorán, hogy rá ne találjanak az asszonyok.

Jóska megszegyenült képpel somfordált el, de most már erős szándékkal. Viszi haza a Rozit — mondogatta a belső érzése — van már annyi pénze, amiből földet vásárol, de a Rozit nem engedni majd tovább szolgálni, mert hát még találna ő is valakit, oszt'... erős kélegyintéssel végleg érintette most már Rozi és Rozál ügyét a szívében is.

Nincsenek többé szigetek...

Anglia olyan veszély előtt áll, mint a normanok idején
Hét kikötő rombábombázásával teljesen elzárható a világtól

Most, amikor a német-francia fegyverszünet megkötésével a nyugati háború első fázisa befejeződött, ismét Anglia került az érdeklődés homlokterébe. Németország végesvégig megszállta a La Manche-csatorna déli partjait, s ezzel Anglia olyan közel jutott a kontinenshez, annyira ki van téve a kikötőire és katonai célpontjaira irányuló légítámadásoknak, sőt a megszállás lehetőségének is, mint a normann hódítás óta még sohasem.

A SZIGET KINCSE — A FEKETE GYÉMANT

Ezekkel az eshetőségekkel kapcsolatban érdemes egy pillantást vetni az angol kikötők kapacitására és az angol iparvidékek földrajzi fekvésére. Az angol behozatal ugyanis értéke 80 százalékaiban a kikötőre korlátozódik. Ezek között az 1937 év 1027.6 millió font összehozatala a következőképpen oszlott meg:

London	420.5	millió font
Liverpool	194.2	" "
Hull	69.9	" "
Manchester	56.4	" "
Southampton	34.6	" "
Bristol	34.1	" "
Harwich	24.5	" "

Ezek a kikötők nem utolsó sorban annak a körülménynek köszönhetik hatalmas jelentőségüket, hogy a legelőbb angol bányázom a tengerpart közelében fekszik. Az angol kiviteli cikkek között első helyen áll a szén, már csak azért is, mert a brit szigeten nagy bőséggel előforduló szenet jórészt közvetlenül a bányákból lehet hajóra rakni. Az angol ipar fejlődésében nagy szerepet játszik az is, hogy az ércet lelőhelye Angliában közvetlenül a széntelepek szomszédságában található. A négy leggazdagabb angol széntelepek:

1. Az Eddinburg és Glasgow körüli délskóciai széntelepek, melyekből 1938-ban 30.97 millió tonna szenet termeltek ki. Exportkikötője a Firt of Forth melletti Leith. Ennek a vidéknek jóval több, mint 2 millió lakosa keresi szénbányászattól, illetve hajó-, vagy gépgyári munkásként kenyerét.

2. Northumberland és Newcastle körüli széntelepek, évi 45.69 millió tonna hozadékkal. Az itt bányászott szén kiváló minősége, meg a pompás közlekedési viszonyok Newcastle és Middlesborough vidékén virágzó vas- és acéliparnak vetették meg az alapját. Emellett ezen

a vidéken hatalmas fegyvergyárak, hajógyárak és Billinghamban a legnagyobb angol ipartelepek találhatók.

3. A Leeds melletti középangol széntelepek. Ide tartoznak a 43.28 millió tonnás yorkshirei, derbyshirei, nottinghamshirei és leicestershirei (együttesen 34.46 millió tonna), a staffordshirei, salopi, worcesteri és a warwickshirei széntelepek (19.90), továbbá a lanchasteri, chesirei és nordwalesi telepek (17.31 millió). Ez a bányászati iparvidék az angol hadsereg legfontosabb szállítójának tekinthető.

4. A dél-wales-i (Dél-Walles, Monmouthshire, Bristol) széntelepek, melyek 34.48 milliót és évi hozadékaikat Nagybritannia legfontosabb exportvidékének számítanak.

Az angol széntelepek tehát körülbelül egyenlően oszlanak el az ország keleti és nyugati részén. — Ami a vasércet illeti, mely többnyire a szénnei együtt fordul elő, ma, amikor a skót és a clevelandi telepek már meglehetősen kimerültek, különösen a Northampton és Frodingham közép-angol vidékek jönnek számításba. Beülők kerül ki az egész angol vasérctermelésnek több, mint 60 százaléka. A nyersacéltermelés központja Dél-Walesben és Észak-meg Kelet-Angliában fekszik. 1938-ban az angol nyersvastermelés 6.8, a nyersacéltermelés pedig 10.5 millió tonnara rugott.

A híres angol textilipar (Manchester, Belfast, Liverpool, Glasgow, Leeds, Bradford) a helybeli gyapjú feldolgozásából fejlődött nagygyá s ma a gyapot- és gyapjúfonál ipari feldolgozásával együtt az első helyen áll. A rengeteg egyéb iparág közül mindenekelőtt a papírgyártást, az agyagipart és porcellánipart, mely utóbbinak központja London és Worcester, a bőr- és vegyszert gyárakat érhetik az ellenség részéről komoly károsodások.

Mint hogy a német csapatok a La Manche-csatorna déli partját egészen Cherbourgig, illetve Brestig szállták meg, a háború folytatása szempontjából döntő fontosságú angol kikötők és iparvidékek légvonalban mindössze 100, 150, 200 és 250 kilométeres közelbe kerültek. Ez a távolság pedig a repülőrajok sebessége s a modern fegyverek hordereje mellett ma már többé nem jelent ellenséges támadások elől védelmet.

CAPITOL MA APOLLO

Anyai szeretet

A német filmgyártás egyik legnagyobb, legmeghatóbb és minden kétség nélkül nagyszerű alkotása. — A főszerepekben: KATHE DORSCH — HÖRBIGER PAUL — WOLF ALBACH — BETTY. — Rendezte: Gustáv UCICKY

A fekete párduc

Izgalmas dzsungelfilm, érdekesítő kalandokkal és élményekkel. — A főszerepekben: FRANKIE THOMAS — FRANCES ROBINSON — PAT O'BRIEN

Napoleon meghódította Európát...

;- de a S U L F A M Y L az egész világot ;-;

A világgazdaság új útja

Ezen a héten hírek jelentek meg, amelyek eszögezik, hogy Amerika területén van a világ aranykészletének 80 százaléka. Évek óta az ismeretlen orosz aranykészlet figyelembe vétele nélkül állapítják meg az Unió felé vivő aranyfluktuáció arányát és az orosz arany mennyiségét nem számítva, a most felállított 80 százalékos arány nem túlzott. Az európai államok ma már valóban csak az arany egyötödét birtokolják. Igaz, hogy az angol, francia államoknak, valamint a megszállott három országnak aranyai a tengerentúli vannak, de ezeknek tetemes részét a hadfelszerelés költségei fel fogják mészteni.

A jövő gazdasági helyzet kialakulása úgy képzelhető el, hogy Amerika is kényszerüljön a háború után valutáját az aranykészlettel függetleníteni, különben olyan árfolyamot ér el a dollár, amelyen külkereskedelmet folytatni nem tud. Hatalmas aranykészlete mellett is igyekszik majd az óriási vagyoni karjai közül menekülni és a szegény országok gazdasági rendszerére átérni. Ami Európában történik, az nemcsak politikai és társadalmi harc, hanem elsősorban nagy gazdasági forradalom, amelyben az aranyat detronizálták. A német gazdasági rendszer teljes eredményessége a háborús győzelemben mutatkozik és hogy ezt annyian kétségbevonták, az annak tudható be, hogy a világ az arany bűvésze hatalma alatt, a tőke mindenhatóságának büfőkörében élt. A német gazdálkodás a termelési tényezők fontossági osztályozásának felborítását jelentette: az államszervezés a munkát állította elsődrendű termelési tényezővé a tőkét szemben. Pótolták munkával azt, ami aranyban hiányzott.

A „munkaváluta” felfokozása csak átmeneti lehetett, mert az nem felel meg a kor szociális fejlettségének és ezért olyan új kornak kell jönnie, amelyben a munkateljesítmény mérésékeltebb ütemét az aranygazdálkodás teszi lehetővé. Ez az utóbbi fogalom szintén a harmadik birodalom gazdasági terminológiájából ered és a pénznek az áruforgalomból való kiszorítását jelenti. A pénz már csak értékmérő és nem csereeszköz, mert a forgalom az áruk kompenzációjából áll elő. Egy ilyen pénznek csak matematikai jelentősége van és belső értékre nincsen szüksége: felszabadul tehát az arany rabságából. Az aranygazdálkodás, a modern csereforgalom tökéletesedik általa, ha Európa nyersanyagok nélküli országai eddig nélkülözött nyersanyagokhoz jutnak. Mivel a német gazdasági forradalom első részének sikere biztosítja a gyarmatosítást, valószínű, hogy a német birodalom tovább halad a forradalom útjain, amelyre eredetileg szükségéből, szegénységéből lépett.

Amerika minden aranygazdasága mellett is igazodni kényszerül ehhez a programhoz. Ma még Caesar a kivétel terén, árakat diktál és fűdik a konjunktúrában, Délamerikában elmúltak vetélytársai. Anglia és Németország, amelyek nyakig vannak a totális háborúban. Japán az egyedüli, amely a versenyen kívül álló módon lezserített termelési költségekkel még valahogy létezik az exportpiacon. Egyedül Délamerikába az Unió kivételi többlete 400 milliárd lei értékkel több volt az év első felében, mint 1939-ben. Az amerikai export emelkedése ebben az időszakban 55 százalékos volt átlagban, különösen emelkedett Oroszországba 81, Olaszországba 60, Kanadába 48 százalékos többlettel. A „világ szállítója” lett tehát az Unió máris, holott az Angliába induló hadiszállítványok alig indultak meg.

De a prosperity langyos-kellemes érzésébe valószínűleg belevegyl a jövő gondja is. Ha az európai államok hadigépezete megáll, a munkanélküliség megakadályozása végett sürgősen át kell váltani az ipart a békecikkek termelésére. A jelenlegi háború korántsem fogyasztott olyan nyersanyagkészletet, mint a tartós, nyugodt ütemmel mindent felemésztő világháború. Ahogy a háborút leállítják, a békecikkek nyersanyagának erőteljes beszerzése, blokkált készletek előbúvása következik és Európa a szociális megvárakoztatást csak erős ütemű termeléssel kerülheti el. Amerika számára Európa elvesz, nem fogyaszt többé, viszont a gyarmatokon. Délamerikában szembetalálja magát az új Európával, amelynek munkaválutája van, aranya nincsen és ezért dolgozni és olcsón termelni kény-

Intézkedések a Nemzet Pártjába való beiratkozáshoz

Szigoruan vizsgálni kell az okmányokat és ki kell függeszteni az előző napl jelentkezőket

Bucurestiből jelentik: Gigurtu Ion, a Nemzet Pártjának vezérkari főnökének és Victor Moldovan, a párt vezértitkárának aláírásával körrendelet jelent meg, mely újabb utasításokat tartalmaz a pártba való beiratkozásra vonatkozólag. A rendelet a következőket mondja: 1. A beiratkozások a különböző irodákban reggel 8 órakor és délután 4 órakor kezdődnek. A hivatalokban a munkát lelkiismeretesen kell elvégezni, nehogy a jelentkezőknek feleslegesen várakozni kelljen, vagy másnapra halasztódjon el beiratkozásuk. 2. A beiratkozást végző hivatalnok munkáját a feljebbvalók ellenőrzik. 3. Minden nap ki kell függeszteni a beiratkozási kerületben a már jelentkezett polgárok névsorát, hogy ezáltal ellenőrizhető legyen, hogy zsidók, akiknek romános hangzású nevük van,

vagy kikeresztelkedett zsidók, nem iratkoztak-e be? 4. A beiratkozásokat beiktatott tisztviselőknek a legnagyobb figyelemmel és elővigyázatossággal kell eljárniok és az előmutatott okmányokat feltétlenül át kell vizsgálniok, nehogy akár zsidók, akár kikeresztelkedettek, vagy zsidószármazásúak beiratkozhasanak. 5. Az etnikai származás kikutatása a beiratást végző tisztviselőknek külön feladata. 6. Olyan személyeknél, akiknél kétséges az etnikai származás, a keresztlevét és születési bizonyítványát is be kell kérni, hogy a szülők vallása is megállapítható legyen. 7. Azon keresztény nők, akik zsidószármazású férfit hoz mentek férjhez, vagy azon zsidószármazású nő, aki nem zsidóhoz ment férjhez, még abban az esetben sem iratkozhatik be, ha a keresztény vallásra tért át.

Szigoruan ellenőrzik az okmányokat

Bucurestiből jelentik: A Nemzet Pártjának bucurestii körzetvezetője Anghelescu C. közölte a sajtó képviselőivel, hogy a fővárosi pártszervezetben eddig is már igen nagy számmal történtek beiratkozások. A beiratkozások egész július hónapban át tartanak és a Nemzet Pártja tegnapi 7. számú körlevele értelmében

külön figyelemmel lesznek a lajstromozást végző szervek, hogy beiratkozások során az etnikai eredetre vonatkozó körülményt szigoruan ellenőrizzék, a legkisebb gyanu esetén máris valamennyi okmányt a felfelemlő rokonokról bekérjék.

Petróleumrészvényeket csak miniszteri jóváhagyással lehet átruházni

Harminc napon belül láttamoztatni kell a petrólevumvállalati részvényeket

Bucurestiből jelentik: Királyi dekrétum jelent meg, amely a petrólevum vállalatokkal kapcsolatban tartalmaz rendelkezéseket. A dekrétum a következők:

1. Jelen törvény életbelépésétől kezdődőleg nyilvántartásba veszi az állam minden petrólevumvállalatot, illetve minden olyan vállalatot, mely a petrólevum, vagy petrólevum-melléktermékek ipari előállításával, termelésével és kereskedelmi forgalombahozatalával foglalkozik.

2. Július 12-től kezdődőleg 30 nap leforgása alatt mindenki, akinek ilyen vállalat részvénye van, mint tulajdonos, vagy ilyen részvénye kéziraltokként birtokában van, köteles a nemzetgazdasági minisztériumban láttamozás céljából bemutatni. Azon külföldi állampolgárokat, kik ilyen részvényekkel bármilyen formában rendelkeznek, szintén kötelesek erre és ezekre vonatkozólag a megfelelő konzulátus, vagy követség útján történik meg a felhívás a láttamozás

3. A láttamozás alkalmával a minisztérium megállapítja azt a dátumot, melyen a részvénytulajdonos a részvény tulajdonába jutott, amikor azt zálogba kapta és megállapítja azt a körülményt is, hogy ki volt a részvény tulajdonosa 1940. július 9-én.

4. A részvények eladása, vagy elzálogosítása, vagy más módon való értékesítése nem történhetik csak a nemzetgazdasági minisztérium hozzájárulásával. A láttamozások elvégzésére bizottság alakul a minisztériumból, amelyben részt vesz a semmitőszék egyik tanácselnöke, vagy tanácsosa, a törvényelőkészítő bizottság egy tagja, a bizottság elnöke pedig maga a nemzetgazdasági miniszter, vagy annak államtitkára.

5. Jelen dekrétum-törvényt magasabb államérdek hivatára és annak közérdekű törvény jellege van, amely jelleg az alkotmányban gyökerezik.

„Az állam magasabb érdekei kövelelték meg”

Bucurestiből jelentik: Azok a súlyos órák, a melyeket Románia átélt és e helyzet szülte nehézségek, nemkülönben az állam magasabb és parancsoló érdeke kívánták meg annak a királyi dekrétumnak rendelkezéseit, melyek hazánk egyik főgazdaságának: a petrólevumnak bármilyen formában történő termelését, ipari feldolgozását, kereskedelmi úton történő forgalombahozatalát ellenőrzés alá helyezi. Az idők parancsoló szava írja elő, hogy a kivételes állapotokban minden, az állami vagyonhoz tartozó és annak bármilyen alakban részét képező intézményeket a nemzet ellenőrző szeme elé helyezzük. Európa mai egészséges gazdasági rendszerében ez

több, mint természetes és a román nép is nyugodt lehet, hogy hivatott vezetői az állam érdekeinek megóvása és a nemzet jövőjének megmentése érdekében minden szükségessé váló intézkedést a lehető pillanatban gyorsan és hidegvérrel fognak végrehajtani.

A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a már ismertett királyi dekrétum értelmében a petrólevumvállalatok részvényeinek láttamozása hétfőn július 15-én kezdődik a nemzetgazdasági minisztérium új palotájának földszintjén. Bucuresti, Str. General Manu 21.

széül. Az aranyfedezettel fölányesen bíró dolláron kialakult áruk versenyképesek nem lehetnek.

Az Európából menekült arany önmagának foglya lesz és elveszti azt az értékbecslést, tekintélyt, amely száz év óta mindenhatóvá tette. Egyes közgazdasági írók szerint Amerikát az

„aranyguta” veszélyezteti, a vérbőség, amelytől a gazdasági élet radikális átszervezésével tud menekülni. Európa évtizedekig nem tudja visszasziszvni testébe a menekített aranyat és enélkül egy puritánabb gazdasági rendet épít ki, „ahol a pénz nem isten”.

A francia-német háború a szakirodalom tükrében

Utolsó összefoglalásunk után most is csak ugyanazzal a tárgyilagossággal tudunk írni a katonai helyzetről, mint eddig is minden alkalommal. Az értelmes és igazságkereső olvasót csakis a tárgyilagos méltatás elégítheti ki.

A FRANCIA ÖSSZEOMLÁS ELŐZMÉNYEI

Az elmúlt hetek katonai eseményei betetőzték a németek hadi dicsőségét. A francia szárazföldi és légi haderőt megsemmisítően megverték. A kegyelemdíjást az olasz hadüzenet adta meg nem a harcúterem — mert a német seregek önmagukban is megbódították volna az egész európai Franciaországot, — hanem a francia nép lelkében. Az olasz hadüzenet után lett urrá a teljes reménytelenség érzése a francia sors intézőiben.

Június 9-én, vasárnap reggel 10 órakor Weygand a többi között még a következő szavakat intézte katonáihoz: „A haza üdve nemcsak bátorságot kíván tőletek, hanem a tőletek telhető legmakacsabb kitartást és a legelsőházból harci szellemet. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett, Nemsokára kimerül. Elérkezett az utolsó negyedóra. Tartsatok ki szilárdan.”

Másnap, hétfőn délután 6 órakor Mussolini Rómában a Venezia palota erkélyéről bejelentette a hadüzenetét. Ennek megtörténte után Weygand bizakodása megszűnt, a francia kormánykörökben pedig a fegyverletétel hívei kerekedtek felül. Reynaud még június 13-án éjfél előtt drámai hangú felhívást intézett Roosevelthez, akinek válasza a francia kormányt nem elégítette ki. Közben június 14-én a németek bevonultak Párisba, Saarbrückennél betörték a maginot-vonalba, majd elfoglalták Verdun várát. Június 16-án Reynaud francia miniszterelnök megbukott és addigi helyettese, a 84 éves Petain tábornagy lépett helyébe, aki már másnap, június 17-én rádiónyilatkozatában a következő kijelentést tette:

„A harcot be kell szüntetni.”

Azóta már a nagy dráma színpalái mögé is bepillanthattunk a francia és az angol kormányok elmentendő nyilatkozatai nyomán. A franciák az angolokat vádolják azzal, hogy cserbenhagyták szövetségüket, csakis saját érdekeikkel törődtek és nem nyújtottak elegendő segítséget. Azt is állítják, hogy Churchill előzetesen hozzájárult a francia fegyverletételhez. Angol részről mindezt cáfolják és ha meg is értik a francia lépést, de a felmentvényt nem adják meg. Hasonlóképpen vélekedik a francia politikusok harcias csoportja és a francia gyarmati hadsereg több vezetője is.

Barmelyik félnek is van igaza, a döntő tény mégis csak az, hogy a francia ellenállás tökéletesen összeomlott, mégpedig elsősorban a sorozatos német győzelmek következtében, a franciák erkölcsi bűnösökadását pedig az olasz hadüzenet nagy mértékben siettetette.

A német előnyomulás irama szédítő volt és természetesen fölmerül az a kérdés, vajjon ilyen gyors lett volna-e az ütem akkor is, ha a francia hadvezetés továbbra is a végső ellenállást követelte volna csapataitól és nem ajánlotta volna fel a fegyverszünetet?

HA A FRANCIAK TOVÁBB HARCOLTAK VOLNA

Már korábbi cikkeinkben rámutattunk, hogy a szövetségesek vereségeinek okait: a már békeben elhanyagolt fegyverkezésben — különösen feltűnően angol részén —, a légi haderő és a páncélos csapatok hatásának föl nem ismerésében, a támadó szellem elposványosításában és az erődítési rendszer helytelen felépítésében találhatjuk meg. A szövetségesek csodálatos módon még a lengyelországi tapasztalatokat sem vették figyelembe és nyolc hónapot ügyszólván elposzeleltak, amely idő alatt a német birodalom lázasan készült a nagy leszámolásra.

Amikor azután a németek már a májusi hadjárat hetedik napján Sedánai 100 km. kiterjedésű tizenegyedik napon pedig Abbeville-nél kettévágták a szövetséges seregeket anélkül, hogy az utóbbiak hatalmas ellentámadással próbálkoztak volna azt ellensúlyozni: a szövetségesek sorsa Franciaországban meg volt pecsételve. Weygand is hiába próbálkozott újfajta tankelhárító övezetével. A német támadó lendület nem fulladt ki. Ezekután már csak időnyerésről lehetett szó.

De éppen annyira bizonyos, hogy ha a seregek legfelső helyéről a makacs ellenállás parancsa helyett azt hallják, hogy „a harcot be kell szüntetni,” akkor már a rendszertelen visszaözlést is igen nehéz megállítani. Még csoda, hogy egyes vitéz francia csapatok az újabb parancsra, német jelentések szerint, még az utolsó napig is szívósnan védekeztek. Valószínű tehát, hogy ha nem folynak a fegyverszüneti tárgyalások, a francia ellenállás különösen a Loire mentén és az erődítésekben erőteljesebb lett volna.

Jegyzői áthelyezések

Marta Alexandru dr. királyi helytartó a következő jegyzői áthelyezését hagyta jóvá: Cure olan gyéri jegyzőt Săgăra, Bogoi Traian sági jegyzőt Győr-községbe helyezték át. Bozga Ilie dr. csákovai jegyző az aradmegeyi Sebes községbe került, Jurcescu Zaharia nagyszemlaki jegyző Csakovára került, Vesel Alex. gertenyesi jegyzőt Szemlakra, Keppel János eddigi parvojai jegyzőt pedig Gertenyesre helyezték. Vladucean Ioan jegyzőt Monostorról Parvovára, Beliger Amos jegyzőt Sebesről Monostorra helyezték. Buru Moise hunyadmegeyi Dancul marei jegyzőt a teregovai járáshoz osztották be, Mugurel Zaberca jegyzőt pedig Teregováról Dancul Marera került. A tarnovai járás titkárává áthelyezett jegyző az állást nem fogadta el és ezért oda Fizeadan Gheorghet, a Storojneti megeyi Ispas község volt jegyzőjét helyezték át. Sperneac orhei megeyi Telescu község volt jegyzőjét a hunyadmegeyi prefektúrához osztották be, mint elsőosztályú tisztviselőt. Ezek az áthelyezések mind az illető jegyzők saját kérelmére történtek.

Vig borozgatással kezdődött és gyilkossággal végződött egy falusi tragédia

Magiaru Marian, a krassómegeyi Bánya községben lakó gazda házában az elmúlt év novemberének egyik napján vidám borozgatás folyt. A gazda hajlékában összegyűlt vendégek között volt Cracosiu Lazar is, aki estefelé felállt az asztaltól és bejelentette, hogy hazamegy. A vendéglátó gazda azonban marasztalta, de amikor Cracosiu mégis távozni akart, Magiaru hirtelen kést rántott és feléje kiabálta:

— Leszürlek ha nem maradsz közöttünk!

A fiatalember erre visszaült az asztalhoz és kénytelen-kelletlen tovább ültette a poharakat. Magiaru, aki különben köztökös ember volt, továbbra is fenyegetőzött és azt hangoztatta, Cracosiu azért akart elmenni, hogy őt, a vendéglátó gazdát megsértse. Hivatkozott arra is, hogy Cracosiu egyik rokona néhány hét előtt megbántotta és a fiatalember most ugyanazt akarja tenni. Magiaru annyira beleolvatta magát a haragba, hogy végül is indulatosan felugrott és hatalmas ütést mért Cracosiuira, aki kalapját

VAN-E MÉG ÉRTELME AZ ERŐDÍTÉSNEK?

A holland, belga és a francia erődítések kétségkívül nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. De azért nagy tévedés volna az ellenkező végletbe esni és az erődítések fölött véglegesen pálcát törni.

A német erődítésekép Idául kitűnően beváltak, de nemcsak azért, mert támadás híján ki sem derülhetett hasznavehetetlenségük, hanem azért, mert csakis a Westwall tette lehetővé, hogy a német haderő a lengyelországi háborút zavartalanul és győzelmesen befejezhette.

Az erődítések egyik nagy értéke az is, hogy aránylag gyöngye erőkket tarthatók és a főerőt másutt támadásra lehet indítani. Az erődítések egyébként is pusztá létükkel sokszor elriasszák az ellenséget a támadástól, ha pedig ez mégis részánja magát a rohamra, vagy igen nagy anyagi erőkre van szüksége vagy pedig igen súlyos, véres veszteséget szenvedhet.

A német haderő is kezdetben elkerülte a tulajdonképpeni Maginot-vonalat és a sokkal gyengébb holland, belga és meghosszabbított Maginot- (Dalladier-) vonalat támadta meg hatalmas anyagi felkészültséggel, a zuhanó légi bombázók nagy tömegével, boszorkányos leleményességgel, kitűnő vezetéssel és kiválóan kiképzett vitéz csapatokkal.

Láttich egyik nagy, korszerű erődjét, az Eben-Emaelt egy különlegesen kiképzett csoport (repülőgépről való leszállással), ködösítéssel, robbantással és talán lángszórókkal stb.) hódította meg. A tulajdonképpeni Maginot-vonalat, Saarbrückentől nyugatra egy aránylag gyöngébb részén rohamozták meg, olyan időpontban, amikor az egész francia hadsereg a másutt elszervezett vereség következtében már meg volt rendülve. A Rajna partján pedig akkor sikerült az áttörés a kis erődök vonalán át, a mikor már a fegyverszüneti tárgyalások folytak.

Fellette valószínű, hogy ha Petain nem adja ki a végzetes jelszót, sem Metz, sem Nancy nem adja meg magát puskalövés nélkül és az egész Maginot-vonal erődjei, valamint a mögöttük levő óvórák is még hosszú ideig sok német erőt kötöttek volna le.

Egyébként nézetünk szerint a Maginot-vonal erődjeinek az a hátrányuk, hogy ha Achilles-sarkaik: a lörékek és páncéltornyok megsérülnek vagy megbénulnak, a kijáratokat pedig elállja az ellenség, akkor az egész védősereg egérfogóba kerülhet.

A helyesen épített erődnek földalatti berendezésén kívül külső harcállásai is legyenek, amelyekhez több kijárat vezet. A lángszórók ellen is még erősebb nyomású lángszórókkal lehet védekezni. A védőséget pedig férfias kiállásra, szemtől-szembe való viaskodásra kell nevelni.

Általában minden harci eseményénél, a legtekélyesebb harci eszközök világában is, a jövőben is az ember legbelsőbb értéke: az erkölcsi erő fogja a győzelmet biztosítani.

és kabátját hátrahagyva, menekült a barátság-talan környezetből.

Cracosiu bántotta a dolog és hátrahagyott holmiját is sajnálta. Ezért másnap jókora botot vett magához és elment Magiaru házába, hogy visszakerje a kalapját és kabátját. A gazdát nem találta otthon és erre elindult hazafelé. Útközben a két férfi találkozott, Cracosiu hirtelen elővette a botot és többször haragosa fejére csapott. Magiaru összeesett és rövidesen meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták és a temesvári büntetőtábla elé állították. A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy amikor találkozott az uccán, Magiaru olyan mozdulatot tett, mintha rá akarna támadni. Ettől megijedt és botjával ellenfele fejére ütött. Nem akarta megölni, csupán haraképtelenné akarta tenni.

A tanúk kihallgatása és a perbeszéd után a büntetőtábla meghozta ítéletét, amely szerint Cracosiu Lazart gyilkosság miatt nyolc évi börtönre ítélte.

14 NAPIG TARTÓ NYÁRI VÁSÁR!!!

Mélyen leszállított árban 20 - 30% engedménnyel!

Nyári cipők és szandálok nők, férfiak és gyermekek számára, a legdivatosa b b színekben és kivitelben.

BAUMHOFF PÉTER cipőüzlet Temesvár I., Piata I. C. Bratiann 4. sz. — Telefon: 27-22.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 23-15

VESTA-PAPOK

Mindenkinek szíve egy isteni oltár: mások szíve szítja lobogni a lángot, tönjened, mit reá tárt szivedből szórtál.

Vesta-pap mindenki: — ébernek kell lenned, szived szeretetét ne hagyj kialudni, s égő szívvel mindig oltárhoz kell menned.

Lassú lépésekkel, hűlő szívvel járok — oltárom papjait, jaj, merre találom? Olyan szomorúak a kihűlt oltárok.

Vesta-papok, nincsen veletek több perem: oltárom kihűlt már — miért is jönnétek? Ének sem fakad ott s inádság sem terem.

Talán valamikor Illés tüze lobban, szent pinkősdők boldog, tüzesnyelvű napján: s a hűlt oltár akkor új életre dobban.

Szepesi Nits István.

A bölcs megtanult hallgatni és engedelmességedni.

Aratási szabadságot kapnak a magyar katonák. Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök a magyar kormánypart tegnap esti ülésén bejelentette, hogy a zászló alá hívott katonák egy részét az aratási munkálatokra szabadságolják, hogy a termés minél sürgettebben és pontosabban betakarítható legyen. A többi eddig életleheléptett katonai intézkedésre vonatkozólag a miniszterelnök bejelentette, hogy azok változatlanok maradnak.

(—) Betörés. Pop Mária feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes behatolt a Gyiroki-úton levő lakásába, ahonnan különböző háztartási tárgyakat lopott el.

(—) A svájci kölesön végleges rendezése. A város vezetősége most közli azt a határozatot, amely szerint Temesvár régi svájci kölesnét belső kölesnővé változtatják. A határozat szerint az állami letéti pénztár negyvenötézfél millió lei kölcsönt nyújt a városnak. Ezt öt év alatt, tíz félévi részletben kell hat százalékos kamattal visszafizetni. Az első félévi részlet ez év december 15-én esedékes úgy, hogy 1945 év végén a város ezt a kölcsönt is törleszti. A svájci kölesön visszafizetése a Nemzeti Bank útján történik. Erre a célra negyvenkét millió leit használnak fel, míg a fennmaradó háromézfél millió leiel a városnak a postakasszárnál levő kölesnét törleszti. A svájci kölesnek ezzel a konvertálásával fejszabadjának a városi ingatlanok is a telekkönyvben történt megterheléstől.

(—) Születések. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be. Herskovics Lajos állatorvos Marion nevű leánya, Craciun Iva borbélysegéd Mária nevű leánya, Csavits Tivadár magántisztviselő Krisztina nevű leánya, Urban János szobafestő segéd János nevű fia.

(—) Plébánosképző vizsgák a szerb egyházban. Kosztics Szlobodaan temesvári szerb esperes-plébános elnöklelte a szerb papság tagjai most tették le a plébánosképző vizsgát. Három évi működési idő után járulhatnak a vizsgabizottság elé és a vizsga nélkül senkit jogerősen plébánosnak kinevezni nem lehet.

(—) Elhalasztották a jegyzővizsgát. Július 25-én kellett volna megtartani a temesvári helytartóságon azon jegyzők vizsgáját, akik üresedésben levő jegyzői állásokra pályáznak. Ciupe Gheorghe helytartósági vezértitkár azonban a vizsgák elhalasztására tett előterjesztést a belügyminiszternek, amely a vizsgák bizonytalan ideig elhalasztotta. A vizsgákra jelentkezett jegyzők közül ugyanis sokan katonai szolgálatot teljesítenek és nem vehetnek részt a vizsgán, amelynek pedig a jegyzőknevezéseknél nagy fontossága van.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Szombat, július 13.

APOLLÓ: A fekete párdue (angol film).

CAPITOL: Anyai szeretet (német film).

CORSÓ: A kísértés órája (angol film).

SCALA: A nyugati villámháború (német film)

Kökögés ellen FAMEL

szörpöt MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY.

Crainic Nichifor miniszter és Ciano gróf táviratváltása

Bucurestiből jelentik: Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter hivatalbalépése alkalmából a következő táviratot intézte Ciano gróf olasz külügyminiszterhez:

„A román nemzeti propagandaügyi minisztérium átvétele pillanatában különös megtiszteltetésnek és kedves kötelességemnek ismerem, hogy Nagyméltóságodat, mint a fasiszta Olaszország külügyminiszterét üdrözljem, mint azt a kiváló államférfiút, aki a Duce legfőbb irányítása mellett a fasiszmus hűszereje alatt egész Európa és az egész kultúrvilág csodálatát vívta ki. A fasiszta Olaszország és hazám között mindenkor a legmélyebb együttérzés uralkodott és ha az nem volt a múltban mindenkor kinyilvánítható, távolról sem jelenthette azt, hogy az akár pillanatnyilag is megszünt, vagy csökkent volna. Boldog vagyok, ha ezáltal is biztosíthatom Nagyméltóságodat, hogy Románia a legteljesebb odaadással

munkálkodik a fasiszta Olasz-Birodalommal leendő együttműködésén, és ennek a célnak elérése érdekében nem szűnnek meg lankadatlanul dolgozni a nemzeti eszme jegyében. Fogadja Nagyméltóságod igaz és mélyenérzett tiszteletem és szívvelyes üdvözetem nyilvánítását

Cainic Nichifor.

Ciano gróf olasz külügyminiszter a román propagandaügyi miniszter üdvözlő táviratára a következő sürgönnyel válaszolt:

„Mélyen meghatóttak és őszinte örömmel töltötték el Excellenciának hoztam intézett szavai, melyekből az együttműködésre irányuló jószándék és ragaszkodás jeleit olvasom ki. Legszívesebben viszonzom barátságának megnyilvánulását és biztosíthatom, hogy Olaszország és Románia között a barátság minden időkre változatlan, a szíves viszony pedig megbonthatatlan marad Ciano”.

Tízmillió leit fordít a királyi helytartóság a katonai szolgálatot teljesítők családjainak segélyezésére

A belügyminisztérium jelentős változásokat eszközölt a temesvári királyi helytartóság költségvetésében. Ezek a változások a helytartóság előterjesztésére történtek. Így a rendes költségvetésbe 11 millió 417.096 lei bevételt állítottak még be. Ebből a tételből tíz millió lei a belügyminisztériumtól folyik be, amely ezt az összeget a katonai szolgálatot teljesítők családjainak segélyezésére adja. Ezenkívül négy millió és 800 ezer leit különböző megtakarítások adnak és ezt az összeget az árvízkarosultak támogatására fordítják. A rendes bevételek és kiadások végösszege a módosítások után 180 millió 144.331

leit tesz ki.

A rendkívüli költségvetés bevételeit és kiadásait negyvenkét millió 936.626 leiel emelték. Ebből az összegből harmincegy millió leit a hadsereg felszerelésére adnak, több mint hat millió leit a helytartósági palota kiegészítő munkálataira fordítanak, öt millió leit pedig utéptési célokra használnak fel. A rendkívüli költségvetés végösszege a módosítások után 79 millió 751.114 lei. Módosították még a rendkívüli rendeltetési bevételek és kiadások végösszegét is. A temesvári helytartóság költségvetése végösszegeben ezek után 349.569.708 lei.

Uj minimális árakat állapított meg a helytartóság árellenőrzési bizottsága

Temesvár város vezetősége, — miként megiruttuk, — a négyes lisztből süített fejbarna kenyér árát 11 leiben, a hatos lisztből süített barna kenyér árát pedig hét leiben kívánta maximálni. A malmo-sokkal és a pékekkel folytatott megbeszélések után a város vezetősége eltekintett a kenyér árak ilyen mérvű csökkentésétől és ezért a fejbarna kenyér árát 11.50 leiben és a barna kenyér árát 7.50 leiben állapította meg. Az ármaximálásokra vonatkozó újabb rendelkezések szerint a város vezetőségének a tűzifa árát is meg kell határozni.

A város az elsőosztályú búkkfa árát vagononként 11 ezer leiben állapította meg, míg a másodosztályú búkkfa árát vagononként 8.600 leiben határozta meg. A cser- és gyertyánfa árát 11.500 leiben, a másodosztályú cser- és gyertyánfa árát pedig 10.600 leiben állapította meg. Ezeket az árakat azonban csak a temesvári állomáson való felrakással

kell érteni és ehhez külön hozzászámítható még a házhoz való szállítás költsége.

Ujabb rendelkezés a hústalan napok számát heti négyre szaporította. Kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken az éttermekben csak szárnyast és halat szabad felszolgálni. A város ármegállapító bizottsága a rendelkezés alapján úgy határozott, hogy hétfőn, szombaton és vasárnap az éttermek étlapjaira három húsétel kell felvenni, hogy ezek közül a vendég összeállíthassa a menüt. Egyben meghatározták az éttermi menük árát is. Ez az éttermek osztályozása szerint 56, 48, 38, illetve 30 lei, amely összegbe nincsen beszámítva a kenyér ára. A helytartóság mellett működő árellenőrző bizottság tegnap délután Ciupe Gheorghe helytartósági vezértitkár elnökségével megtartott ülésén foglalkozott ezekkel az új maximális árakkal és azokat jóváhagyta úgy, hogy azok már ma életbe lépnek.

(—) Orvosi hír. Dr. Krowitcki A. ismét rendelés után 3-5-ig, Gyárváros, Splaiul Kunz No. 1. az Apollo moziál szemben.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATAI:

Szombaton, július 13-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belyárosban a Bratianu téren levő G8tz gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu ueca sarkán levő Craciun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

(—) Három öngyilkosság Szörénymegyében. Gladna Romana községben Juratoni Lazar, hetvennyolc éves gazda felakasztotta magát. Tettét nyomora miatt követte el. Ugyancsak köztel segítségével vetett véget életének Martinescu Elisabeta, bogolton tizenhét éves leány is. Golet községben Suru Ioan ötvenöt éves férfi a kútba ugrott és a vízbe fulladt.

(—) Halálozások. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Bacsan Constantin 28 éves földműves, Bozsó István 46 éves napszámos és Mártony János 68 éves lakatos.

(—) Vasúti nyugbérék kifizetése. A Casa Munchihoz tartozó vasúti nyugbérések júliusi nyugbérének kifizetése ma, szombaton reggel nyolc órakor kezdődik a józsefvárosi vasúti rak-tárfőnökségnél

Román lapok szemléje

Románia: Politikai tünet nem állhat elszigetelten, részletekben adagolva és irányítva, mint egy laboratóriumi tudományos kísérlet. De ugyanakkor a politikai tünetek nincsenek a véletlen játékára bízva, nem állanak kívül bizonyos lélektani és történelmi törvényeken, amelyek alkalmas időben megengedik, hogy az eseményeket, legalább is, ami a katasztrófális kibontakozás megakadályozását illeti, ne lehessen uralni. Sajnos, a politikus legtöbbször kívül él a történelmi távlaton és híjával van a legelemibb tömeglélektani alapigazságoknak. Az egyik napról a másikra történő események rabszolgája ő, aki a közvetlen manőverezéssel van egészen elfoglalva: nyerjen még egy napot, még egy hetet, egy hónapot, vagy talán egy kormányzati időszakot is.

Amikor azután a számítások, amelyek különben sokszor kivételes ügyességről tanuskodnak, nem válna be, a sors volt a hibás. De ez nem hasonló a derült égből lecsapódó villámhoz. Ezt a viharfelhők gyülekezése és fenyegetések figyelemztetése készíti elő, amellyel azonban, amikor első ízben jelennek meg, senki sem törődik.

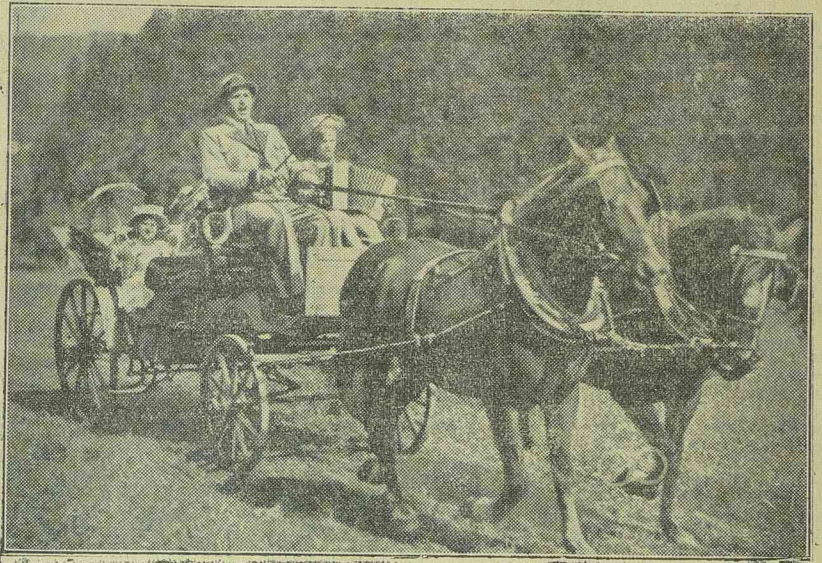
Az 1918 és 1940 között lefolyt huszonkét év társadalmi, politikai és lélektani anyaggyűjtéséből döbbenetes erővel tör elő az ismétlődés tünete. Ez a tünet még benyomást kelt, de ugyanakkor elszomorító és megerősítő is. Mindjárt az elmúlt nagy háború után éppen úgy, mint most, amikor a francia nemzet Petain marsall óriási alakja köré csoportosul, a román nép minden reménye Aversescu tábornagynak volt. Ő képviselt mindent, ő neki kellett volna mindent végrehajtania és ő neki kellett volna mindennek előtt a felelősséget likvidálnia. De akkor az összeomlás nem kívülről jött, hanem belülről indult meg. Aversescu pártjából és kormányzásából indult ki, amely kétségtelen jóakarat mellett habozó politikai hátságról és az emberek nem ismeréséről tett tanúbizonyságot. Aversescu pártjának foglya lett, amely párt távolról sem vállalta a felelősséget és a tábornagy lefegyverzetten, egyedül, az országtól és övétől elhagyatva élte túl a nagy lendületet. Minden, ami a háború lövészárkaiban megmozgatta az embereket, reményeik, terveik, fogadkozásiak, minden-minden, ami a két évi moldovai harcban a katonákban élt, minden elsekélyesedett és elakadt. Meghalt egy remény, de nem száradt ki a remények élő forrása.

Univerzál: A Vichyben összeült francia képviselőház 395 szavazattal 3 ellenében elfogadta az alkotmánymódosító javaslatot. A DNB közlés szerint ez a javaslat összesen egy szakaszból áll, amely a Petain-kormányt teljes hatalmat biztosít arra nézve, hogy Franciaországnak új alkotmányt adjon és amely a munka, a család és hazá jogát garantálja. Az új alkotmányt maga az alaptörvény által létrehozott törvényhozó testület szavazná meg. Ilyenformán néhány perc alatt, mert ennyi ideig tartott a szavazás, Franciaország veresége után hatályon kívül helyezik az 1875-ben hozott alkotmánytörvényt, amely négy évi munka után született meg az 1871-es vereség után. Hetven év elmúltával a francia állammak új alkotmányt lesz.

Petain tábornagy a jelen helyzet teljes megváltoztatását kísérel meg. Vissza akarja állítani a tekintély fogalmát, az állam hatalmát, a kötelességek elsőbbségét a jogok felett — egyszóval alkotmányos úton eszméi, érzelmi, eljárásbeli forradalmat akar. A forradalmat szokás szerint érzelmileg és eszmileg csinálják, amelyet azután törvényhozási úton szentesítenek.

Curentul: A vichy-i francia képviselőház határozati javaslatában kérte a kormányt, hogy azonnali intézkedéseket hozzon, amelyek segítségével meg lehet találni azokat az egyéneket, akik politikailag és katonailag felelősek a háború kitöréséért és folytatásáért, Franciaország katonai felkészültségének elégtelenségéért és a hadműveletek hibás és rossz vezetéséért. A határozati javaslat kéri, hogy ezeket az egyéneket azonnal állítsák bíróság elé.

Ime: egy nemzet egészséges erkölcsének jele. Semmisen lehet katasztrófálisabb valamely nemzet életére a felelősségért teljes hiányánál. Egy politikai szervezet egészséges voltára az jellemző, hogy igyekszik ellenállni a rosszak és igyekszik magából kiküszöbölni a szerencsétlenségek forrását. A vichy-i határozat visszatérőzi Franciaország robusztus erkölcsét. A háború igaz valóságában mutatja meg az állam politikai vezetését. A bekövetkezett események után vajon nem volt-e jogos, hogy a francia képviselők keressik a felelős egyéneket? Minden politikai ténykedésnek következményei vannak, minden hiba maga után hozza a bűnhődést. A vichy-i képviselők megmentettek valamit, ami mindenél értékesebb egy országnak: a belső rendet.

Vidám és hangulatos kép az Anyai szeretet című UFA-filmből, amelyet most mutat be nagy siker mellett a Capitol mozi.

= KÖZGAZDASÁG =

Láttamoztatni kell a pénzügyigazgatóságon a számlakönyveket

Ujabb rendelet a 2 százalékos nemzetvédelmi adó hatékony ellenőrzésére

Eddig csak a fizetési jegyfüzeteket, amelyeket a 2 százalékos nemzetvédelmi adó beszedésénél használtak, kellett a pénzügyigazgatóságon, illetve az adóhivataloknál láttamoztatni. A július 9-én megjelent 137.019 sz. pénzügyminiszteri rendelet szerint a jövőben a számlakönyveket is használatba vétel előtt vizáltatni kell. A pénzügyigazgatóság (vidéken az adóhivatal) ugyanolyan vizumot tesz a számlakönyv fedőlapjára, mint a fizetési bönfüzetre. Ez tünteti fel, hogy a számlakönyv hány lapot tartalmaz.

A számlakönyv lapjainak számát a vállalat határozza meg, de a számlakönyveket sorszámmal kell ellátni és pedig a számozás minden év április elsején kezdődik, tehát pénzügyi és nem üzleti év szerint. A számlakönyv lapjait számozni kell. Mindazok a szankciók, amelyek a jegyfüzetek láttamozzásának

elmulasztása esetére állanak, a számlakönyvek ellenőrzésére is érvényesek.

A vállalatok augusztus 15-ig tartoznak számlakönyveiket láttamoztatni.

A nemzetvédelmi 2 százalékos adó tekintetében a miniszter még a következő rendelkezéseket tett: 1. Ha ezt az adót készpénzben fizetik le, (vagy a nyugtán és a vizumon fel kell tüntetni külön az összeget, amelyet nemzetvédelmi adó fejében szedtek be.

2. A pénzügyigazgatóságok tartoznak a most forgalomba került 200 és 400 leies nemzetvédelmi bélyegeket beszerezni, hogy a felek azt használhassák.

3. A növényi olaj hiánya miatt a szappangyártók fagygyút vásárolnak magánosoktól is. Ellenőrizendő, hogy az ilyen ügyletek után fizetik-e a nemzetvédelmi adót.

Hét százalékkal kevesebb idén a bevetett terület

A rizsvetést jórészt elmosta a víz, a szójabab vetése 113 százalékkal több

Az iga- és kétkézimunkás hiányok, valamint az abnormális időjárás következtében úgy nézett ki a gölog, hogy az ország termőterületének igen tekintélyes része maradt bevetetlenül. Ezzel kapcsolatban megnyugtatólag hat a földművelésügyi minisztérium hivatalos jelentése, mely az ország egész területének mezőgazdasági helyzetéről ad tiszta képet. Az idei vetési munkálatokról szóló végleges kimutatás a következő:

A hivatalos adatok szerint a folyó mezőgazdasági évben 12 millió 600 ezer hektár területet vetettek be, a múlt évi 13 millió 400 ezer hektárral szemben.

A bevetett területekből 362 ezer hektárt elmo-

sott a víz. A mezőgazdasági tervben előirányzott ezer hektár rizsből csak 500 hektár területet kernt megművelésre, mert a rizstermelésre alkalmas terület többi részét szintén elöntötte az árvíz. Gyapotal az előirányzott területnek csak 33 százalékát lehetett beültetni. Ősziárpat 1.052.000 hektáron vetették az évi átlagos 1.500.000 hektárral szemben.

Annál nagyobb lendületet kapott a szójabab termelése, amely 113 százalékkal növekedett a tavalyhoz viszonyítva. Tengeri közé csak 250 ezer hektáron vetettek főzélék babot, a szokásos 800 ezer hektár helyett. Ezzel szemben jelentékenyen növekedett a tisztán csak babbal bevetett területek nagysága.

A repceolaj hivatalos ára

A napraforgóolaj hiánya miatt egyelőre a tökmagolaj az egyetlen belföldi növényi olaj, amely a piacon található. Ára 108—115 lei literenként. Rövidesen forgalomba kerül az idei repceből sajtolt olaj, amelynek árát a nemzetgazdasági miniszter a napraforgóolajjal egyenlő áron határozta meg.

Finomított repceolaj ára tehát ab Bucuresti gyár: 52, nagykereskedőknél 53, kiskereskedőknél 55 lei, más helységeben levő gyárban készült finomított repceolaj alapára 46 lei. Az árhoz a számlabélyeg járulhat, más városokban beszerzett áru árához a fuvar költségét hozzászámítandó.

A hadsereg számára az árak: Bucurestii gyár 50 lei, vidéki gyár 46 lei.

Nyers repceolaj ára: ab Bucurestii gyár 40 lei, nagykereskedőnél 50, kiskereskedőnél 52. Vidéki gyárban az előbbi megkülönböztetés szerint 45—46—48 lei.

A hadsereg számára a nem finomított repceolaj Bucurestiben 47 lei, vidéken 43 kg.-ként. A rendelet életbelépett.

(—) Piaci árak. Temesvárott tegnap a hetipiacon a következő árak voltak: zöldbab 5—6 lei kilója, zöldborsó 10—12 lei kilója, tök darabja 6—10 lei, burgonya kilója 4 lei, uborka darabja 1—3 lei, zöld paprika darabja 1—2 lei, tölteni való paprika darabja 2—3 lei, káposzta fejénként 4—5 lei, káposzta fejénként 5—6 lei, sárgarépa csomója 1—2 lei, kalarabé darabja 0.50—1 lei, hagyma csomója 1—2 lei, karfiol darabja 8—10 lei, piros paradicsom kilója 35—40 lei, alma kilója 10—20 lei, körte 4—16 lei, cseresznye 14—16 lei, meggy 20 lei, barack 60 lei, ribizli 24—26 lei, málna csomónként 5—6 lei.

— A tűzifa szezonfuvartját szeptember végéig meghosszabbították. A nemzetgazdasági miniszterum a fatermelők és kereskedők tudomására hozta, hogy az idény-díjazabást szeptember 30-ig meghosszabbította. A kereskedők, akiknek nagyobb mennyiségei vannak az állomáson felhalmozva, nehézségek merülnek fel a vagonok körül, kérhetik a nemzetgazdasági minisztérium közbelépését, jéréseiket a tűzifaellátási hivatalhoz kell intézniük.

SPORT

(=) A bányási gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 540-570, tengeri 520, zab 620, napraforgómag 875 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés alig van.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Pomán Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80-877.37, dollár 211.65-217.97, svájci frank 47.92-49.37, palesztinai font 852.84-878.40, egyiptomi font 373.54-399.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87-584.91, svájci frank 31.61-32.57, francia frank 3.24-3.31, márká 49-50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50-27, (felár nélkül) cseh korona 4.68-4.77, dinár 2.89-3.05 (felár nélkül) török líra 83.92-92.

= A repce hivatalos ára. A belföldi növényolajhiány enyhítése céljából a kormány betiltotta a tökgmag kivételét is. Legutóbb a repce is hivatalos árat állapított meg a nemzetgazdasági minisztérium. A különböző minőségű, illetve fajtái repce hivatalos árai a következők: kolzarepce 130 ezer, navettarepce 126 ezer, barnarepce (tavaszrepce, barna mustár) 105 ezer, vadrepce 82 ezer lei. (Az árak 10 ezer kilógrammos vagonként értendők.) Fenti hivatalos árakat a feladóállomáson vagonba rakott áruért lehet felszámítani.

= Közös beszerzésre tömörülnek a szappangyárak. A szappangyárak legközelebb értekezletet tartanak a bucarestii kereskedelmi és iparkamarában a nyersanyag egységes beszerzése tárgyában. Szakkörök szerint a háziszappanszükséglet kielégítésére alkalmas készletek lesznek. A házi (mosó) szappan ára: I. osztályú (60 százalékos zsírsavtartalommal) 60 lei, II. osztályú (35 százalékos) 48 lei kg.-ként.

= Hetven lei a szénkéng gyári ára. A nemzetgazdasági miniszter a szénkéng gyári árat kilógrammanként hetven leiben állapította meg, amelyhez hozzájárul még a forgalmi adó és az illetékek összege is.

= Rendkívül hitel a prémiumok kifizetésére. A Hivatalos Lap legutóbbi számában megjelent rendeletterv szerint, a földművelésügyi minisztérium számára 340 ezer lei rendkívüli hitelt nyújtott a pénzügyminiszter a gabona és liszt értékesítésével és exportjával kapcsolatos prémiumok kifizetésére.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

TRÓNUSDÖNTŐ
BALETT-CIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Irtá: KUN-BÁN ANDRIS

28

— Hát hozd ide, hadd vágjam a szemébe mindazt, amit a szülőim ellen elkövetett. És ha közlésem nyomán nem takarodik el mentem, szegény szemre a szolgálva kidobatom.

— Nem kell már ezt tenned, mert elutazott Madraszól. Megbizott azonban, hogy adjam át neked legmelegebb rokoni üdvözléseit és jókívánásait, hogy minél előbb felgyógyulj. Egyben megkértem, hogy hozd el nekem a virágot, amelyet küldött. Háromszor tapsolt és a szolgálgyónő virágcsokorral jelent meg a szobában.

Oliver átvette a hindutól a bokrétát és intett, hogy kimehet.

— Ezennél eleget teszek a megbízatásnak és átnyujtom neked a nagybácsi virágait, — mondta kacagva.

A szegény és megalázás érzete elemi erővel tört ki belőlem.

Kikaptam férjem kezéből a hatalmas csokrot, odaszaladtam vele az ablakhoz és az uccára dobtam.

— Méltó helyen van a nagybácsi virága, — kiáltottam magamból kikelve.

Oliver dühösen felém jött és olyan mozdulatot tett, mintha meg akarna ütni. Azonban féluton megfordult és kiment a szobából, anelynek ajtaja hatalmas dörméssel becsapódott mögöttem.

37.

Madrasz, 183 9. január 8.

A tegnapi heves jelenet után Oliver nem ment el hazulról, hanem egész napon át a szobájában maradt.

A vékony falakon keresztül hallani lehetett, a mint órákon át járkált fel-le.

Este sem távozott hazulról.

Amikor a folyosón a szolgál megütötte a gongot, ami azt jelentette, hogy az ebédőben terítve van teához és vacsorához, nem jött asztalhoz. Magam ültem ott, egy darabig vártam, aztán tapoltam.

Possák eltávozik a TMAC-ból Possák, aki az elmúlt két év alatt mint edző fejtett ki tevékenységét a TMAC csapatánál, több helyről kapott ajánlatot és így valószínű, hogy elhagyja régi egyesületét. Possák eredményes működésének lehet tulajdonítani, hogy a temesvári munkásatléták bekerültek a nemzeti bajnokság A. osztályába.

Maeki hazatért. A világrekorder finn futó felsikerült amerikai körútja után visszatért hazájába.

Foto-Sport-Optic
Fotólaboratórium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigtlander” gépek és filmek.
A. M. Mülley
Timisoara I.,
Strada Solderer 11.
Fióküzlet: Bul. Berthelot 10.

A Kinizsi bejelentette, hogy indul a B. osztályban. A Kinizsi vezetősége közölte a szövetséggel, hogy a csapatot indítja a nemzeti bajnokság B. osztályában. Ugyanígy közlést tett a kolozsvári CFR és a Marosvásárhelyi Sport Egyesület vezetősége is.

Sfera és Popescu nem utazott el a válogatottra. G. Popescu szélső sérülése, Sfera hátvéd elfoglaltsága miatt nem utazott el a frankfurti válogatottra.

Az MSE úszóversenye. Népes mezőnyű úszóverseny keretében vetett számot a marosvásárhelyi MSE a legfiatalabb úszónemzedék képességeiről. Az 50 méteres gyorsúszásban ilyen eredményeket értek el: Albert 39.6 mp., Sima 39.8 mp., Lőrinczi 41 mp., Moskovits 43 mp., Fey 34 mp., Rákóczy 41 mp., Gáspár 49 mp., Simonfi 55 mp., Tompa 35 mp., Simó 39 mp., Hanku 38 mp., Gulyas 54.2 mp., Zöldi 42.5 mp., Vigh 55 mp., Lőrinczi 67.2 mp., Simon Ferenc 40.2 mp., Lőrinczi 43.8 mp., Simon István 51 mp., (versenyes kívül: Békés 29 mp.). 100 méteres gyorsúszásban: Molter 1 p. 35 mp., Bodoni 1 p. 31 mp., Fülöp 1 p. 13 mp., 200 m. mellúszás: Stürzer 3 p. 30 mp., Simon 3 p. 35.8 mp. A házi benutató úszóverseny nagy fontosságú az új úszónemzedék kiválasztásában áll.

„Menekült-alap” a Főszövetség. A főszövetség az összes szakszövetségeknek gyűjtővet küldött, hogy saját hatáskörükben gyűjtsenek a Beszárubiából és Eszakkubukovinából menekült sportemberek segélyezésére céljára. A gyűjtés szép eredményt jár és abból elsőnek Maesciuot, a Cerna-tiból menekült 110 m-es gátfutó bajnokot részesítette első segélyben.

— Hívjad a szahibot, — mondtam a belépő szolgának.

— Az nesztelenül eltűnt, majd nemsokára újból benyitott és végtelen alázatossággal jelentette:

— Szahib nem akarna jönni.

Intettem, hogy mehet.

Az asztalon dúsan állott mindennemű inycsiklandozó falat, azonban nekem semmi étvágyam nem volt. Valósággal megundorodtam az ételtől.

Megittam egy csésze teát és a társalgóba vonultam. Olyasni akartam, de nem fogtam föl az egymás mellé sorakozó betűk értelmét. Letettem a könyvet és gondolkodni kezdtem. Azonban a gondolataim teljesen kuszáltak voltak és képtelen voltam azokat összefogni és összefüggő értelemben kapcsolni.

Végre is inkább a lelki gyötürdéstől, semmit a testi fáradtságtól félmosodtam. A hálószobába vonultam és lefeküdtem.

Csodálatosképpen azonnal elaludtam. Mélységes volt az alvásom és álom nélküli.

Nem tudom, mikor jöhetett be a hálószobába Oliver.

Foggal arra ébredtem, hogy öltözködik.

Ugy tettem, mintha aludnék. Szememet alig vonavára tartottam nyitottan és figyeltem Olivert.

Készülődése közben többször is felém pillantott. Mikor bevégerte öltözködését az ajtó felé indult, hogy távozzék. Hirtelen azonban visszafordult és lassú óvatossá léptekkel az ágyam felé közeledett. Vigyázott, nehogy felébresszen.

Megállott előttem és sokáig nézett. Az arca kedves derűs volt. Jobb kezét lassan, gyengéden a fejére tette és megismogatta a hajamat.

Egyszerre csak lehajolt és csókot lehet a homlokomra.

Már-már azon voltam, hogy felemeljem két karomat, átöleljem a nyakát és szorosan a fejemhez vonjam a fejét.

De aztán mégsem tettem. Hadd gondolja, hogy alszom.

A következő pillanatban Oliver megint egyenesen állott az ágy előtt. Még egyszer édesen nézett rám, aztán lábujjhegyen kiment a szobából.

Viselkedése nagyon jól esett.

Megbocsátottam neki az előző napi viharos jelenetét.

A harag elmúlt. A rosszkedvem elszállott. Déliben is és este is Oliver rendesen jött haza. Nagyon kedves és figyelmes volt. A nagybátyjáról eszükim!

Pompás eredmények a kaliforniai egyetemi bajnokságokon, melyeket Los Angelesben rendeztek meg. 100 yardos: Jeffrey 9.8 mp., 220 yard: Jeffrey 21.6 mp., 440 yard: Orr 47.7 mp., 880 yard: Kane 1 p. 53 mp., 1 mérföld: Moore 4 p. 14.3 mp., 120 yardos gát: Smith 14.8 mp., 220 yard gát: Mc Bain 23.8 mp., Magas: Wilson 201 cm. Távolság: Turner 778 cm. Rúd Schmith 426 cm. Súly: Trouth 16.26 m. Diszkosz: Harris 48.74 m. Gerely: Brown 70.88 m. 71.61 méter dobott gerellyel Jaervinen a helsinki olimpiai stadionban rendezett versenyen. Ugyanínt a svéd Nielsen 8 p. 22 mp., pompás időt futott 3000 méteren.

Bizonytalan időre elhalasztották a kis KK döntőt. A kis KK döntője a Ferencváros és a zágrábi Gradzanskyv háromszor egymásután döntetlenül játszott Rapid FC került be. Tekintettel arra, hogy a román szövetség július 14-re elkötelezte magát Frankfurtra, ahol a román válogatott csapat a német válogatott ellen játszik és a csapatba több Rapid játékosát állították be, a kis KK döntőt bizonytalan időre elhalasztották.

A brádi Mica nem vesz részt a B. osztály küzdelmeiben. Ismeretes, hogy a szövetség döntése szerint a brádi Mica nem vesz részt a selejtező mérkőzéseken és nem juthat be a nemzeti bajnokság A. osztályába, mert Brád lakossága nem haladja meg az 50 ezer lelket. Ebben az ügyben az egyesület vezetősége terjedelmes emlékiratot nyújtott be. Közölte a Szövetséggel, hogy amennyiben nem helyezik vissza jogaiba, úgy nem indul a nemzeti bajnokság B. osztályában sem.

A Spárta nyerte a Csehországi Kupát. A Csehországi Kupáért vívott döntő során a Victoria Ziskow váratlanul 4:1 arányban verte meg a Spárta csapatát. A prágai csapat azonban a zöld asztalnál megnyerte a mérkőzést. mert a mérkőzés során hatalmas botrány tört ki. A szövetség több játékos szereplési jogát felfüggesztette. Kostyaleket pedig súlyos sérülésével kórházba kellett szállítani.

NYILTTER*

Felhívom igen tisztelt vevőim figyelmét arra, hogy a napokban megnyílt Carmen cipőüzlet nem azonos az ugyancsak Carmen elnevezésű állat évek óta fennálló és saját tulajdonomat képező luxus cipőüzlettel, amely továbbra is változatlanul, ugyanazon a helyen, saját nevem alatt a legválogatottabb áruval áll t. vevőim rendelkezésére.

ANDREI NEUMANN

Temesvár I., Bul. Regele Ferdinand 4.
(Lloyd mellett.)

* E rovatban közölteként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

38.

Madrasz, 1839. január 31.

Kedves Liane, megköszönöm.

Ezekkel a szavakkal állított be ma déliben Oliver.

Nem tudtam, hogy mit akar ezzel mondani és azért értelmetlenül néztem rá.

— Súlyos anyagi áldozatot hoztál értem, — folytatta szavait Oliver.

Még mindig nem voltam tisztában azzal, hogy mit akar mondani és azért hallgattam. Csak kérdően fordítottam feléje a tekintetemet.

A következő szavai már megmagyaráztak mindent:

— Rendezted Sletman pénzkölcsönzőnél levő tartozásomat.

Most már aztán abbahagytam a némaságot. Megszólaltam:

— Nem tudtam, Oliver, hogy előző szavaiddal hová célozt. Most már azonban tudom. Nem szégyeníttelek meg és nem hoztam semmi olyan áldozatot, amely számomra megerőltetést jelentene. Vagyonom mellett ez nem áldozat. De ha utolsó szillemet kellett volna odaadnom, akkor is szívesen megtettem volna, mert hiszen kötelességem mint jó feleségnek férjem gondjait hűségesen megosztani. Látd, annyira természetesen és jelentéktelennek tartottam az egész dolgot, hogy már el is felejtettem.

Oliver szótlanul megélt és forrón megcsókolott. Amíg arra vártunk, hogy megszólaljon a gong, amely ebédhez szólít, szorosan egymás mellett ültünk a diványon.

— Említette neked a dolgot Sletman? Kár, hogy nem szóltam neki, tartás előtted titokban a dolgot.

— Nem lehetett volna. Előbb-utóbb ugyanis megtudtam volna. En nem feledtem ám el, hogy Sletman birtokában magas összegről kiállított váltóm van, amelyet még újév előtt ki kellett volna fizetnem. Hogy eddig nem jelentkezett, annak tulajdonítottam, hogy meg akar zsarolni és kamat fejében nagy összeget követel majd. Ma aztán magam mentem el hozzá.

— Ki akartad egyenlíteni a váltót?

— Azt éppen nem, — mosolygott a férjem — hanem újabb kölcsönt akartam.

— Megint pénzre volt szükséged?

Megérezte hangomban az aggodalmat. Sőhajtott:

(Folytatjuk)

ÚJ KÖNYVEK

— **Magyar falu.** A magyar falu éppúgy osztja a falu történelmi sorsát, mint a világ akármely tájának faluja s ez a falusors most nemcsak divatos, de életbevágóan fontos kérdés is. Ennek a kérdésnek a gyökeréhez nyúl ez a könyv és kiméletlen igazságkereséssel vizsgálja a falu valóságát s emeli föl szavát a falu felszabadításáért. Szól általában a faluról és szigorú kritikával keresi a falu legsajátosabb értelmét és igazi lényegét, hogy megfelelően arra a kérdésre: micsoda is tulajdonképpen a falu. Igazi gondja és problémája azonban a magyar falu. A magyar falvak különböző típusainak teljes alakját mutatja be élményszerűen érdekes és hiteles képekben s a magyar falvak társadalmi életének jelenségét leleplezőszerűen világítja meg. Összefoglalva mutatja be ez a munka azt a képet, a mit a magyar falukutatás irodalma részletekben már megrajzolt. Erdei Ferenc: Magyar falu c. könyve az Athenaeum szociográfiai sorozatában jelent meg; 1. „Magyar város”, 2. „Parasztok”, 3. „Futóhomok”, Kiss Lajos: A szegény ember élete, Erdei Ferenc: Magyar falu, nagy alakban, szép kiállításban 180 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

— **Kosztolányi—Ilyés: Lenni, vagy nem lenni.** Kosztolányi hátrahagyott műveit Ilyés Gyula rendezte sajtó alá és látta el bevezetővel. Ezen művek I. kötete „Erős várunk a nyelv” (A magyar szó és gondolat tisztaságáról). II. kötete pedig „Lenni, vagy nem lenni”. (A magyar irodalom klasszikusai Balassától Vajdáig). A könyv tartalmából kiemeljük: Lenni, vagy nem lenni. Balassa Bálint, Pázmány Péter, Gyöngyösi István, Apor Péter. A kuno költészetéről. Mikes Kelemen, Gvadányi József, Bessenyei György, Virág Benedek, Kármán József, Csokonai Vitéz Mihály, Kazinczy Ferenc, Katona József. Cenkai Napló. Vörösmarty Mihály, Arany János, Petőfi Sándor, Madách Imre, Jókai Mór, Tóth Kálmán. Vajda János. Kosztolányi posthumus kötete: könyvnapra jelentek, Nyugat kiadásban, szép kiállításban. Egy-egy kötet könyvnapra ára díszkötésben 228 lei, rendez bolti ára 304 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje a Nyugat könyvének teljes jegyzékét.

— **Kosztolányi Dezső hátrahagyott művei.** Kosztolányi Dezső hátrahagyott művei a Nyugat kiadásban most jelentek meg. A műveket Ilyés Gyula rendezte sajtó alá és látja el bevezetéssel. Ezen posthumus művek első kötete: „Erős várunk a nyelv” (A magyar szó és gondolat tisztaságáról). A bevezetőből kiemeljük: „... Ime itt a mű, a legkülönb, amit eddig a magyar nyelvről magyar szépíró alkotott. Szellemes, elmélyült, pompás felkészültséggel harcoló és hódító. De elsősorban azzal ejt meg, hogy vallomás... Ugy ért magyarul, ahogy a legjobb franciák franciául, a legjobb angolok angolul. Ő fejezte be — kellő rostálással — Kazinczy

tervét; tanítói hatása óriási, a legújabb írói nemzedéket ő nevelte igényességre” Kosztolányi: Erős várunk a nyelv Nyugat kiadásban, szép kiállításban és díszes kötésben könyvnapra jelent meg. Könyvnapra ára kötve 228 lei, rendez bolti ára 304 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Nyugat újdonságok teljes jegyzékét.

— **Somogyi József: A faj.** A most megjelent könyv tartalmából kiemeljük: I. A Fajmitosz. 1. A mítikus fajelmélet kialakulása. 2. Az északi fajmitosz. 3. A fajtisztaság mítosza. 4. A fajmitosz világnézeti következményei. 5. A turáni-magyar fajmitosz. 6. Zsidóság és fajiság. II. Az örökléstan alapvonalai. 1. Az átöröklés biológiája. 2. A lelki átöröklés. 3. A környezet. 4. Jellemünk kettős rétege. 5. Az átöröklés összefoglaló méltatása. III. A fajiság problémája. 1. Az emberfajok egysége és változékonysága. 2. Az emberfajok kialakulása. 3. A faji asszimiláció. 4. Fajnevelés (eugenika). IV. Az emberfajok antropológiája. 1. Az emberiség fajai tagolásának nehézségei. 2. A főbb fajok antropológiai jellemzése. 3. A magyarság faji képe. V. A fajok pszichológiája. 1. Kultúra és faj. 2. A fajpszichológiai vizsgálódások nehézségei. 3. A fajpszichológia módszerei. 4. A főbb emberfajok lelki alkata. VI. Metafizikai alapvetés. 1. Az élet elve. 2. Test és lélek. 3. A faj metafizikai alapja. 4. Történelmi visszapiantás. Somogyi József: A faj Athenaeum kiadásban 144 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

— **Rembrandt. Csebi Pogány István tanulmánya, 32 műmelléklettel.** A Balló ösztöndíjjal folytatott nyugateurópai művészeti tanulmányút gyümölcse ez a könyv, melyben a fiatal festőművész avatott tollal hatol a nagy hollandi mester művészetének mélyebb titkaiba. Küzdelmes életén, környezetén, családján és elsősorban művein keresztül mélyreható művészi szemmel s Rembrandt alkotásainak misztikus megnyilatkozásaira egyní módon, nem egyszer művészi szubjektivitással rezonáló lélekkel és eleven erővel mutatja be ezt a csodálatos emberi magasságokat és mélységeket kifejező géniuszt. Csebi Pogány István: Rembrandt c. műve az Officina könyvkiadó illusztrált kiadásában, de az Officina képeskönyveinél lényegesen nagyobb alakban jelent meg, az Officina könyvnapra könyvei sorában. (Makkai László: Erdélyi városok, Janus Pannonius: A Duna mellől, Rexa Dezső: Pest—Buda, Lestjány: Jöskönyv, Alomfejtés, Hajdú Ernőné: Főzzünk okosan). Az Officina legújabb könyvei közül a Rembrandt-al hasonló kiállítás folytán kiemeljük: Dr. Lechner: Az építőművészet kis tíkire c. művét, a mely 250 ábrával, egészvászonkötésben 297 lei. Csebi Pogány István: Rembrandt füzve illusztrált borítóállal könyvnapra áron 130 lei, később 159 lei, egészvászonkötésben könyvnapra áron kedvezményes 168 lei, később 221 lei. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Officina kiadványok teljes jegyzékét.

— **Hajdú Ernőné: Főzzünk okosan.** Sok tudományos szakmunka jelent már meg erről a tárgyról, azonban egy sem olyan, amely a laikus közönség számára könnyen érthető lenne. Hajdú Ernőné „Főzzünk okosan” című könyve megtanít bennünket a korszerű helyes táplálkozás titkaira. Nem tudományosan, hanem a családját ellátó háziasszony számára érthetően magyarázza meg, hogy mire voltalköppen szüksége a szervezetnek, hogy mi kalória, kinek mennyi kalóriára van szüksége, mi a különbség az egyes vitaminok között, melyekről mennyi szó esik. Mindezt oly könnyedén és világosan, hogy könyve nemcsak tudományos munka, hanem egyszersmind szórakoztató olvasmány. Szóts József kedves illusztrációi a könyv tetszettségét nagyban emelik. Hajdú Ernőné: Főzzünk okosan című könyve Officina kiadásban szép kiállításban az időkonyvnapra jelent meg. Rendezés ára 68 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Officina újdonságok jegyzékét.

~ Rádió ~

SZOMBAT, JÚLIUS 13.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresi. 13: Kulturális hírek. 13.15: Hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Hangverseny. 15: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 20: Időjelzés, hangverseny. 20.30: Hírek. 20.50: Hírek magyar nyelven. 21: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 21.15: Hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Hangverseny. 23.30: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadások. 13.10: Balalajka zenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vízállásjelentés. 14.30: Művészlemez. 15.30: Hírek. 17.15: Harsányi Gizi mesél. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák, orosz nyelven. 18.15: Az „Aranyhegedű” negyedik hangversenye. 19.15: Előadás. 19.35: Farkas Jenő cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Farkas Jenő cigányzenekara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és orosz nyelven. 23.10: Pertis Pali cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Tánclémez. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19: Brahms-dalok hanglemezről. 19.44: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek magyar, szlovák és orosz nyelven. 21.35: A magyar könyv sorsáról előadás. 21.55: Kamarazene hanglemezről. 22.30: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu, legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik. Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Gross trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—1

Allást keres

Háztartás vezetését, gyermekek nevelését, vagy középiskolás korrepetációját vállalja 40 éves, r. k. középiskola 5 osztályt végzett, elvált asszony, aki románul, magyarul és németül tökéletesen beszél. Olyan úri család szíves megkeresését kéri a lap kiadóhivatalába, ahol 7 éves fiával elhelyezné. Szerény díjazást, megértő otthont keres. 11280

Házvezetőnői állást keres perfektlű főző megbízható nő. Vidékre is megy. Címeiket a kiadóba kéri. 1148

PETROL EGGER

megszünteti a hajhullást a korpázást

Lakás

Különbéjárattú bútorozott szoba fürdőszoba használattal, magánházban, esetleg teljes ellátással kiadó. IV., 14., Str. Mircea Voda 3. 1210

2, vagy 3 szobás modern lakás aug. 1-re kerestetik. Telefon: 13—16. 1150

Adás-vétel

Ház 4 szoba, konyha, étéskamra, melléképítmények, garázs, gyümölcsös kert, veteményes kert és virágkert, a villamoshoz közel. II., Str. Bontila 50 szám. 1146

Kocsitulajdonosok figyelmébe! Kész nyírfarudak minden vastagságban olcsón eladó. III., Bulev. Eroilor dela Tisa 55. 1210

Bútor teljesen új, modern diófa-hálószoba, garantált prima kivitelben és egy használt keményfa hálószoba matracokkal olcsón eladó. II., Strada Dorobantilor 1. 1121

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vészergegy és női bajokat.

Szezón: május 1-től október 15-ig

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lillomtejkremet, lillom-tejszappant és lillompudert, h á r o m színben. Kapható kizárólag a

Városliget

gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületében I., Piata I. C. Bratianu.